

VILNIS

LIETUVIŲ LIAUDIES LAIKRAŠTIS
LITHUANIAN NEWSPAPER
3116 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608
Telefonas: (312) 842-7325

VOLUME LXIV·Nr. 10

KETVIRTADIENIS, GEGUŽĖS [MAY] 10, 1984

KAINA 25 c.

KASDIEN

VISA TO NEBĖRA ATĖJO LAIKAS HARVARDO UNIVERSITETAS NESINORI TIKĖTI

Dar yra daug senosios kartos lietuvių moterų, kurios atsimeina, kai nuėjusios į mėsinę nusipirkti mėsos gaudavo dykai kepenų, plaučių ir kitokių skerdenos atliekų. Daugelis senosios kartos lietuvių atsimeina, kai už "porkchop" svara tereikėjo mokėti centais. Dabar viso to nebėra. Niekas nieko nebeduoda dykai, mėsišką perkant reikia mokėti doleriais.

Gallup instituto tyrinėjimų duomenimis, jeigu 1937 metais šeimai per savaitę reikėjo \$11, tai dabar tokiai pat šeimai per savaitę maistui reikia šešis kartus daugiau. Ypač maistui išlaidos padidėjo per pastaruosius 15 metų — net dvigubai.

Žinoma, dabar ir algos didesnės. Bet jos nepasiveja pragyvenimo brangėjimo. Todėl nė truputį neuostabu, kad skurdžių armija didėja.

...
Ižymių Amerikos moterų — politikų, mokslininkų, švietėjų — nemaža grupė sujudėjo ką nors daryti, kad branduoliniam ginklui būtų pastotas kelias. Ypač pasipiktinusios prez. Reagano užmačiomis be perstojo didinti karinį biudžetą. Colorado demokratų atstovė Atstovų bute Patricia Schroeder tokias prezidento užmačias pavadino beprotišku. Ir, girdi, atėjo laikas moterims garsiai prašnekti prieš tokį beprotišku.

Rugsėjo 12 dieną jos šaukia moterų konferenciją užkirtimui kelio branduoliniam karui. Kokių jos priemonių imsis, dar nėra žinios.

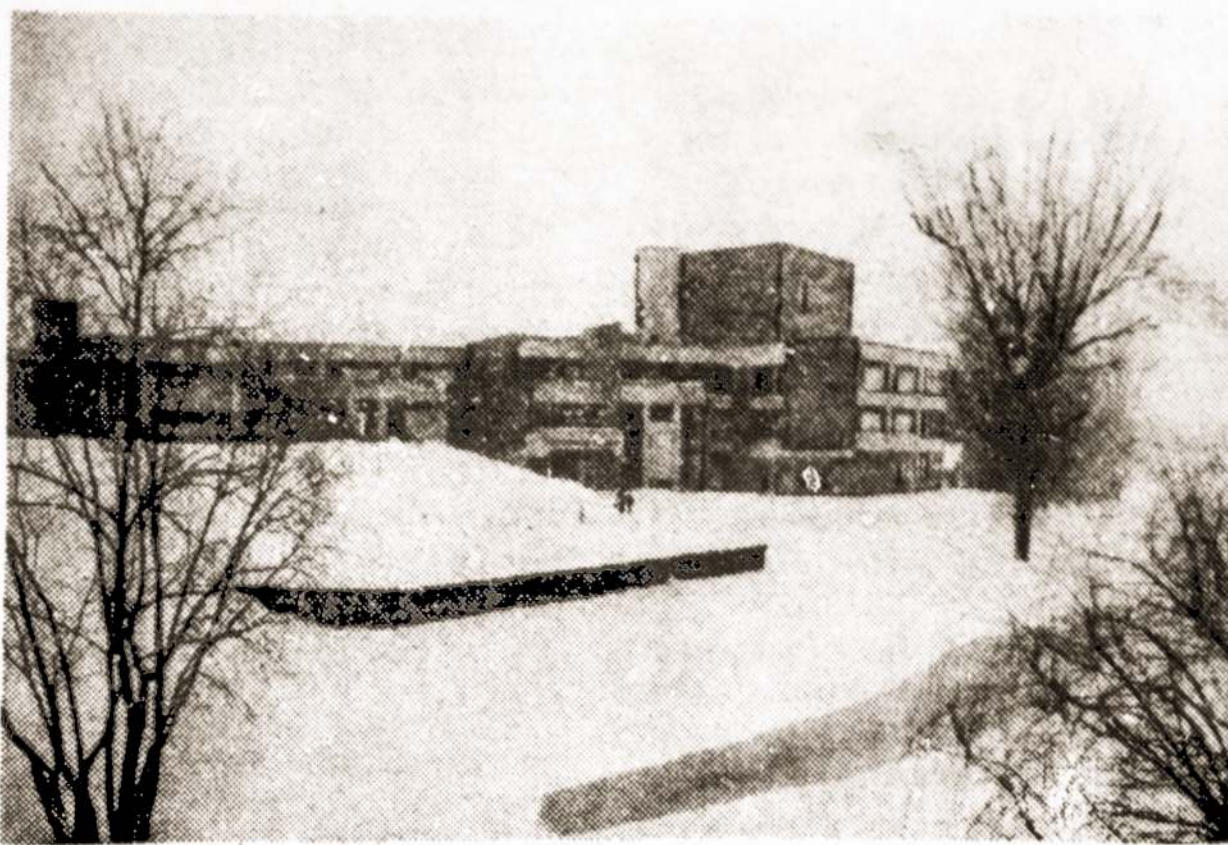
Sių įtakingų moterų politikos, mokslo ir švietimo sferose pabudimas, kad reikia ką nors daryti prieš branduolinį ginklą yra vertas didelio dėmesio.

...
Harvardo universiteto pareigūnai sako, jog universitetas atsisakys gynybos departamentui tyrinėti bei siekti militarinių išradimų, jeigu be Pentagono cenzūros bus nevalia viešai skelbti kokių kariniams reikalams mokslinių laimėjimų universitetas pasiekia.

Pentagonas universiteto kariniams reikalams mokslinius pasiekimus nori cenzūruoti dėl to, kad kai kurie jų gali sukelti visuomenėje nerimą. Vadinasi, kad žmonės dar labiau neužsidegtų antikarinėmis nuotaikomis.

Tokį universiteto pasisakymą, galima tik sveikinti.

...
Stačiai nesinori tikėti, kad Čikagoje praeitais metais kas ketvirta šeima rečiau ar dažniau buvo alkana, nes neturėjo išteklų maistui nusipirkti. Tai sako Northwestern universiteto sociologijos profesorius Christopher Jencks. Jis tai

Kupiškio miesto centre išaugo nauji gražūs rajoniniai kultūros rūmai. Pagarsėję kupiškėnų saviveiklininkai dabar turi dar geresnes galimybes savo veiklai. Rūmuose yra erdvi scena, repetacijų kambariai, choreografijos salė, jaukus foje, 400 vietų žiūrovų salė. Vakaris čia dainuoja moterų choras, kuris respublikiniame konkurse užėmė antrąją vietą, groja respublikinio konkurso laureatas — vaikų pučiamųjų orkestras, repetuoja etnografinis liaudies teatras ir daugelis kitų meno ansamblių.

Nuotraukoje: Nauji Kupiškio rajoniniai kultūros rūmai.

M. Baranausko nuotrauka

K. Černenkos laiškas Italijos pranciškonų ordino delegacijai

Neseniai Kremliuje įvyko Italijos miesto Asyžiaus municipaliteto ir pranciškonų ordino atstovų delegacijos priėmimas. V. Kuznecovas perdavė delegacijos nariams TSKP CK generalinio sekretoriaus K. Černenkos atsakymą į Italijos delegacijos taikos štai kokį laišką.

Labai atydziai susipažinau su jūsų laišku, kuriame reiškiamas gyvas, nuoširdus nerimas dėl taikos likimo, dėl visos žmonijos taikos ateities.

Tarybų Sąjungos ir Italijos tautos, visų šalių darbo žmones, geros valios žmones jungia vienas siekimas — pašalinti naujo karo grėsmę, išgelbėti žmoniją nuo termo-

patyrė, apklausinėdamas 1,422 šeimas.

O ryšium su recensija ir socialinių programų apkarpinėjimu, jis sako, mieste neturtingi pabiednėjo, o turtingi praturtėjo. Toliau pažymi, kad turtingi nekiek praturtėjo, bet neturtingi pusėtinai pabiednėjo.

Tai ne koks prasimanymas, o mokslininko žodis.

...
Mūsų Amerika bėdoje. Niekas neišeina iš paramos Izraelio agresijai prieš arabus, įsivėlusio Centro Amerikoje į negarbingą tautų malšinimą, reikalai nesiklijuoja su Vakarų Europos sąjungininkų interesais, taikingoji pasaulio žmonija šturmuoja prieš brandulines bombas, dėl ginkluotės mažinimo su TSRS gali prisieiti atsisakyti derybų iš "jėgos pozicijų"...

Kodėl taip yra? Finansiniai bei monopolijų interesai per daug giliai įleidę šaknis į šalies politiką.

S. J. Jokubka

K. Černenka

branduolinės katastrofos, išsaugoti ir vystyti dabartinę civilizaciją, paversti ją, kaip jūs teisingai pažymite savo laiške, taikos civilizacija.

Tarybų Sąjungoje žinoma antikarinio judėjimo Italijoje veikla, tai, kad jame aktyviai dalyvauja įvairių visuomeninių ir politinių sluoksnių atstovai tarp jų — katalikų organizacijų, darbo žmonių katalikų atstovai. Komunistų ir katalikų filosofinės pažiūros, kaip žinoma, yra skirtingos. Tačiau tai netrukdo mums kartu kovoti už taiką, kai pasauliui gresia didelis pavojus.

Branduolinio karo grėsmę tikrai didina pradėtas naujų Amerikos raketų dislokavimas Europoje, labai suaktyvėjusios imperializmo jėgos, atvirai siekiančios karinio strateginio pranašumo prieš TSRS, pasaulinio viešpatavimo.

Siandien vis daugiau žmonių Žemėje supranta, kokia pavojinga dabartinė įvykių raida, gresianti pačiam žmonijos gyvavimui. Ir ne tik supranta šį pavojų, bet ir stengiasi

Trumpai

— 1979 metais Greensboro, N. C., kukluksklanai ir naciai užpuolė ultrakairiečių demonstraciją ir nužudė penkis demonstrantus. Devyniems kukluksklanams ir naciams buvo iškelta byla. Balandžio 15 d. teismas juos išteisino.

— Niujorko Nassau kalėjimas perpildytas kaliniams. New Mexico valstijoje kalėjimuose yra 250 tuščių vietų, bet užleidimui jų Nassau kalėjimo kaliniams nori nuomos \$60 už dieną. Vyksta derybos.

— Aukščiausiasis teismas patvarkė, kad Imigracijos tarnybos agentai be jokių įspėjimų gali daryti "šukavimus" fabrikuose, ar nedirba juose nelegaliai į Ameriką atvykusių darbininkų.

aktyviai kovoti prieš jį. Tuo pasireiškia ir kiekvienam žmogui, ir kiekvienai tautai natūralus apsisągojimo jausmas. Siandien jis įsikūnija konkrečiais darbais — įspūdingu protesto judėjimu, kuriame dalyvauja milijonai žmonių. Jie stoja prieš neprotingus, neišvalgius veiksmus jų politikų, kurie nesupranta arba nenori suprasti, koks nusikalstamas yra jų orientavimas į nekontroliuojamą ir nepaliaujamą žmonių naikinimo priemonių gaminimą.

Ir tas leidžia tikėtis, kad dabartinė padėtis pasaulyje gali būti ištaisyta bendromis, jungtinėmis valstybinės valdžios ir piliečių — nepriklausomai nuo jų politinių, religinių ir filosofinių pažiūrų, socialinės padėties arba partinio priklausomumo — pastangomis. Nėra aukštesnio tikslo, kaip išsaugoti žmonių giminę, nėra svarbesnio uždavinio, kaip darbuotis tam, kad svajonės apie tvirtą taiką, apie laimingą žmonių gyvenimą ir klestėjimą neliktų tik puiki utopija. Kelias į tai nelengvas, bet akivaizdus — atsisakyti konfrontacijos ir tvirtai stoti į įtempimo mažinimo, bendradarbiavimo, taikos sambūvio kelią, pradėti radikaliai mažinti ginkluotę, remiantis lygybės ir vienodo saugumo principais.

Kaip anksčiau, taip ir šiandien, mes manome, jog neturi būti prasta nė viena galimybė, nė vienas šansas grįžti į derybų kelią. Vis reikšmingesnį vaidmenį čia turi vaidinti Europos šalių tautos, platieji visuomenės sluoksniai.

Naudodamasi proga, prašau jus perduoti Italų tautai, jog Tarybų Sąjunga ir ateityje vykdys taikos stiprinimo, įtempimo mažinimo ir tautų draugystės kursą, aktyviai kovos už tai, kad būtų nutrauktos ginklavimosi, pirmiausia branduolinio ginklavimosi, varžybos.

Linkiu laimėjimų visiems Italijos antikarinio judėjimo veikėjams, jo įvairiems komponentams, jų veikloje už tai, kad būtų pašalinta branduolinė grėsmė, kad Europa ir visa mūsų planeta būtų išvaduota nuo branduolinio pavojaus debesų.

VILNIS

Lithuanian Peoples' Bi-weekly (659-780)

Published bi-weekly, Thursday, except when preceded by a Holiday, by the Workers Publishing Association, Inc.
Subscription rates in United States: one year \$10.00, six months \$5.50; Chicago \$12.00, 6 months \$6.50; Canada \$15.00, 6 months \$8.00; foreign countries \$15.00, 6 months \$8.00.

POSTMASTER: Send address changes to the
"VILNIS" - 3116 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608 Phone 842-7325

Second-class postage paid at Chicago, Illinois (U.S.P.S. 659-780)

Ar nepūtimas dūmų į akis

Prez. Reagano pasisakymas prieš cheminius ginklus yra niekas daugiau, o tik dūmų pūtimas žmonėms į akis. Prezidentas labai gerai žino, jog žmonija nori, kad būtų daromi ėjimai mažinimui įtampos, kad JAV siektų gerinti santykius su TSRS, kad būtų mažinama ginkluotė, kad būtų išaldytos branduolinės bombos ir uždrausti jų bandymai. Kad pasirodžius, jog ir jis siekia ir nori taikos, balandžio 4 d. spaudos konferencijoje užgiedojo, kad JAV pasiryžusios atsakyti cheminių ginklų. Ir gražiausia, kad, girdi, ir Tarybų Sąjunga turėtų atsakyti.

Vargšas prezidentas "nežino", kad Tarybų Sąjunga Ženevos protokola prieš cheminius ginklus pasirašė net 1925 metais, o JAV pasirašė tik 1975, ėmė net 50 metų kol pasirašė. Prezidentas "neatsimena", kad Jungtinių Tautų 23-čioje Generalinės Asamblėjos sesijoje 1968 metais liepos 8 dieną Tarybų Sąjungos užsienio reikalų ministras Gromyko primygtinai siūlė, kad šalys būtų priverstos skaitytis su Ženevos 1925 metų protokolu, draudžiančiu cheminius ginklus.

Ir taip beveik kiekvienoje Jungtinių Tautų asamblėjos sesijoje Tarybų Sąjungos siūlymu buvo svarstoma ir diskutuojama, kad cheminiai ginklai būtų uždrausti. O 1979 metų liepos 16 dieną netgi buvo prasidėjęs JAV ir TSRS derybos dėl cheminių ginklų uždraudimo, bet niekas iš to neišėjo. 1981 metais, prez. Reaganui pradėjus prezidentauti, JAV derybas sugriovė. Reaganas pradėjęs prezidentauti tuoj paskelbė, jog jo administracija imsis cheminių ginklų masinės gamybos ir tam reikės nemažos sumos pinigų. Gynybos sekretorius Casper Weinberger tada patiekė kiek milijonų dolerių reikės — 1982 metų vasario 8 dieną prezidentas pasiuntė atstovų buto pirmininkui Thomas O'Neill laišką, kuriame aiškino, kad cheminiai ginklai reikalingi nacionalinių interesų reikalui. Vadinas, kad kongresas nesipriešintų asignuoti sumas cheminių ginklų gamybai ir jų vystymui.

Dabar, prezidentas "mielai" sutiktų atsakyti nuo cheminių ginklų, bet turi sutikti atsakyti ir Tarybų Sąjunga, kuri seniai reikalauja atsakyti. Kaip visa tai pavadinti, vilkai žino, spręskite patys skaitytojai.

Nesupranta ar nenori suprasti

Aišku jau kaip diena, kad iš ginklu tramdymo tautų ryžtą niekas nebeišina. Faktais yra Vietnamo karas, intervencija po intervencijos Libane, žygiai prieš Angolos liaudies išsilaisvinimą, įvykiai Čade... Žinoma, su tokiais ne milijono gyventojų mažytėmis kaip Grenada dar galima susidoroti, bet su kiek nors didesnėmis šaukštai jau po pietų. Tačiau avantiuristinės politikos šalininkai to nepaiso. Su tautų ryžtu išsilaisvinti iš socialinės ir ekonominės priespaudos dorojasi pagal imperialistinius interesus turinčių daugnacionalinių monopolijų užsakytus.

Dėl Vietnamo, Libano, netgi ir dėl Grenados jankiško imperializmo samdiniai galėjo apeiti tarptautinius įstatymus kaip stulpą, bet dėl Centro Amerikos Nikaragvos uosto užminavimo įklimpo. Tarptautinis teismas Hagoje tokį neleistiną CIA veiksmą pasmerkė. Tokiai didelei Amerikai, dominuojančiai kapitalistinį pasaulį, visu balsu šnekančiai apie demokratiją, toks tarptautinio teismo sprendimas yra nemaža nosis.

Dori amerikiečiai seniai piktinasi, protestuoja prieš Vašingtono toki begėdišką ir neleistiną kišimąsi į Centro Amerikos šalių vidaus reikalus, reikalauja, kad ir Salvadoro, ir Nikaragvos, ir kitų šalių tautos tame regione paliktų ramybėje tvarkytis taip, kaip joms patinka. Bet nereik tu baikų. Prez. Reaganas su savo reaganistais nepaiso kiek šaliai kaštuoja mokesčių mokėtojų pinigų, nepaiso kokias kančias kelia ten žmonėms, nepaiso net savo žmonių gyvybių, žūt-būt lenda kišasi ir vis vardan, kad pastojus tose šalyse kelią socializmui.

Žinoma, jeigu socializmas bandytų iš kur nors ten ateiti, gal ir būtų logikos užkirsti jam kelią. Bet, kaip žinia, socializmas iš niekur neateina ir niekur jis nelenda. Socializmas savaime atsiranda skurde, nepritekliuose, socialiniame pavergime, irstančioje kapitalistinėje santvarkoje paskendusoje visuomenėje. Kad išsigelbėjus, žmonės jį įsisavina ir kuria naują be žmogaus kito žmogaus išnaudojimo socialistinį gyvenimą.

Prez. Reaganas ir jo reaganistai to nesupranta ar nenori suprasti. Taip ir skatina visur pasaulyje šukius "yankees go home".

Kova prieš diktatūrą Čilėje

Tai buvo ne pirmoji nacionalinio protesto diena, ir jai ruošėsi ne tik būsimųjų manifestacijų dalyviai, bet ir chunta. Visoje Čilėje buvo įvesta nepaprastoji padėtis, O Santiage — šalies sostinėje — komendanto valanda. Darbininkai, valstiečiai, tarnautojai, dvasininkai, moksleiviai ir studentai plačiai atsiliopė į Čilės darbo žmonių nacionalinės vadovaujančiosios tarybos raginimą dalyvauti manifestaicjose.

2

Čiliečiai dar kartą akivaizdžiai pademonstravo savo poziciją chuntos atžvilgiu, reikalavo, kad atsistatydintų Pinočetas, būtų sudaryta plačiai atstovaujama laikinoji vyriausybė, paleisti politiniai kaliniai, atkurtas demokratinis valdymas.

Pirmoji nacionalinio protesto diena buvo surengta 1983 m. gegužės mėnesį, ir per tą laiką šis judėjimas labai išsiplėtė. Pažymėtina, kad pastaruoju metu nuo Pinočeto nusi-

Iš sunerimusio pasaulio dėl rytojaus

PROTESTAVO GYDYTOJAI

Daugiau kaip 350 Vakarų Vokietijos gydytojų ir medicinos darbuotojų, dalyvavusių Vokietijos Federatyvinėje Respublikoje tarptautiniame kongrese "Gydytojai prieš branduolinį karą", buvo surengę demonstraciją prie Amerikos karo aviacijos pajėgų bazės Mutlangene. Šioje bazėje dabar dislokuojamos Amerikos branduolinės raketos "Peršing 2". "Mes protestuojame prieš Amerikos raketų dislokavimą Vakarų Vokietijos žemėje", užkirsti kelią branduoliniam karui", — skandavo manifestacijos dalyviai, užblokovę bazės vartus.

JAPONIJOS MOTERYS

Japonijos sostinėje įvyko antikinis simpoziumas su devizu "Moterys prieš karą". Jame dalyvavo Tokijo demokratinė organizacija aktyvistės, įvairių įmonių darbuotojos, namų šeimininkės. Kalbėjusios simpoziume moterys pažymėjo, koks pavojingas taikai J. Nakasonės vyriausybės kursas plėsti karinį politinį bendradarbiavimą su JAV, paversti Japonijos salyną "nenukandinamu JAV lėktuvnešiu".

SUOMIJOS TAIKOS ŠALININKAI

Helsinkyje įvyko Suomijos taikos šalininkų suvažiavimas. Jo darbe dalyvavo maždaug 500 delegatų, kurie atstovavo vietinėms taikos šalininkų judėjimo organizacijoms, profsąjungoms, visuomenės organizacijoms, įvairių politinių pažiūrų ir religinių įsitikinimų žmonėms, vieningu frontu stojantiems už taikos stiprinimą, tarptautinio įtempimo mažinimą ir nusiginklavimą. Suvažiavime dalyvavo kovotojų už taiką delegacijos iš daugelio šalių, jų tarpe — iš Tarybų Sąjungos.

ANGLIJOS KOVOTOJAI UŽ TAIKĄ

Anglijos antikarinio judėjimo dalyviai ryžtingai smerkia tai, kad

konservatorių vyriausybė smurtu likvidavo palapinių taikos stovyklą netoli JAV karinės bazės Grinen Komone, kur toliau dislokuojamas Amerikos raketinis branduolinis ginklas. Masinę protesto demonstraciją prieš šį reakcinį valdžios žingsnį Londone surengė šimtai Anglijos moterų, tarp jų kovos už aktyvistės iš Grimen Komono.

PATRAUKTI TEISMINĖN ATSAKOMYBĖN

Romoje įvyko spaudos konferencija. Joje dalyvavo grupė kovotojų už taiką iš įvairių Vakarų šalių, kurie turi būti teisiami Italijos Raguzės mieste. Jie patraukti teisminėn atsakomybėn už tai, kad 1983 metų kovo mėnesį blokavo ėjimą į Amerikos karinę bazę Komize (Sicilijos sala), kur JAV ir NATO planuoja dislokuoti 112 Amerikos sparnuotųjų raketų. Išvaikymui šios manifestacijos valdžia metė sustiprintus policijos dalinius.

UŽ NEBRANDUOLINĘ ZONĄ

Buvęs Danijos premjeras Aukeris Jorgensenas parėmė pasiūlymą sudaryti Europos Šiaurėje nebranduolinę zoną. Kalbėdamas Kopenhagoje nacionalinėje konferencijoje taikos, nusiginklavimo ir saugumo klausimais, jis pareiškė, kad reikalaujant nebranduolinių Danijos teritorijose branduolinį ginklą kartu reikia reikalauti, visiškai pašalinti branduolinį ginklą iš Europos žemyno. "Mes turime paremti nebranduolinės Europos Šiaurėje idėją, ir tai bus nebranduolinių zonų sudarymo kitose Europos šalyse pradžia" — jis pabrėžė.

— Nors valdžia ir atskiri biznieriariai daro ėjimus, kad šiemet paaugliams būtų daugiau vasaros darbų, bet ženklai rodo, vargiai ar absorbuos tarp jaunimo nedarbą, kai jo lygis yra 19.3 proc., o juodaodžių net 43.5 proc.

grėžia net tie, kas anksčiau jį tiesiogiai ar netiesiogiai rėmė. Prieš diktatorių pasisako komersantai, sunkvežimių savininkai, finansininkai, ginkluotųjų pajėgų, dvasininkijos atstovai. Šioje šalyje liaudis nugalėjo baime — ji nebeturi ką prarasti. 1973 metais tūkstančiai čiliečių buvo nužudyta, daugelis "dingo be žinios", buvo sugrūsti į koncentracijos stovyklas.

Pinočetas 1975 metais ruošėsi paaiškinti, kur "dingo" 119 žmonių (nors "dingusiųjų" yra kur kas daugiau), bet taip nieko ir nepasakė. Diktatūra atnešė ir kitų nelaimių: ėmė sparčiai didėti nedarbas. Po perversmo praėjus trims mėnesiams, rašė užsienio spauda, buvo 7 procentai bedarbių, kitais metais — 9.5 procento, 1975 metais — 15 procentų. Dabar yra bemaž pusantro milijono bedarbių.

Kaip rašė Prancūzijos savaitraštis "Vi uvrier" Pinočetas įvairiais būdais bando nuslopinti liaudies protestą. Vyriausybės nariais skiria civilius, pažada sukurti naujų darbo vietų, pastatyti naujų namų vargingiausiems šalies gyventojams, kai kuriems emigrantams leidžia grįžti į šalį. Bet pažadais jau niekas nebetiki, o kai dėl emigrantų, tai paaiškėjo viena detalė, demaskuojanti chuntą. Valdžiai palankus "Merkurijo" laikraštis paskelbė sąrašą asmenų, kuriems leidžiama grįžti į tėvynę. Vėliau

paaiškėjo, kad šis sąrašas buvo falsifikuotas. Į jį buvo įrašyta mirusių žmonių, kriminalinių nusikaltėlių...

Generolas Pinočetas teigia, kad jis atsakys valdžios 1989 metais, tai esą numatyta konstitucijoje (beje, prieš keletą metų ją pats ir "sukūrė"). Sunku patikėti, kad chuntos vadeiva savanoriškai atsakytų valdžios. Argentinos pavyzdys rodo, kad po to gali tekti atsakyti už padarytus nusikaltimus. Visas pasaulis žino apie koncentracijos stovyklas, apie siaubingą žudynes ir kankinimus, apie nusikalstamas organizacijas prieš užsienyje gyvenančius opozicijos veikėjus.

Kova prieš chuntą vyksta organizuotai. Pirmosiose kovotojų už visišką fašizmo likvidavimą gretose žengia pogrindyje esanti Čilės komunistų partija. Yra sukurta Čilės darbo žmonių nacionalinė vadovaujanti taryba, kuri reikalauja atkurti demokratiją, atšaukti nepaprastąją padėtį, surengti parlamentą rinkimus, kuriose dalyvautų visos politinės partijos, imtis priemonių prieš nedarbą. Praktiškai nacionalinė vadovaujanti taryba tapo koordinaciniu kovos prieš Pinočeto režimą centru. Ją palaiko visi didžiausi darbininkų ir tarnautojų profsąjungų susivienijimai, studentų, žurnalistų, valstiečių, inžinierių organizacijos. G. Vinickas

Vilnis, 1984 gegužės 10

SVEIKINA DALININKŲ SUVAŽIAVIMĄ "VILNIES"
BĪCIULIAI LIETUVOJE

Laikraštis "Vilnis" turi nemaža skaitytojų Lietuvoje, ypač plačiai žinoma žurnalistams bei kultūros ir visuomenės darbuotojams. Nors "Vilnies" dalininkų suvažiavimas įvyks gegužės 20 d., tačiau sveikinimai iš senosios mūsų tėvynės Lietuvos jau pradėjo plaukti. Kai kuriuos čia spausdiname skaitytojų žinias. **Red.**

Geriamieji "Vilnies" dalininkų suvažiavimo dalyviai, "Vilnies" redaktoriai, rėmėjai ir skaitytojai.

Vilniaus Vinco Kapsuko universiteto Žurnalistikos katedra, jos dėstytojai ir studentai sveikina Jus gražaus subuvimo proga. Mes žinome, kokiomis sunkiomis sąlygomis leidžiamas "Vilnies" laikraštis, kokio pasiaukojimo iš redaktorių, dalininkų, skaitytojų reikalauja jo leidimas ir gyvavimas. Būsimiems Tarybų Lietuvos žurnalistams yra dėstomas užsienio lietuvių spaudos istorijos kursas, kuriame žymios vietos skiriama ir "Vilnies" laikraščiai, jo redaktorių ir rėmėjų darbiui.

Linkime Jūsų suvažiavimui daug sėkmės. Būkite tikri, kad mes visada labai gerbime ir gerbsime Jūsų ištikimybę kilnioms socializmo idėjoms. Jūsų pasiryžimą išlaikyti "Vilnį", gausinti jų tradicijas.

**Žurnalistikos katedros vedėjas
doc. L. V. Žeimantas, docentai J. Bulota, V. Juodakis, B. Raguotis,
L. Tapinas, V. Užtupas**

ELTOS žurnalistai nuoširdžiai sveikina "Vilnies" laikraščio redakciją, jos bendradarbius, rėmėjus ir skaitytojus Dalininkų suvažiavimo proga. Jūsų nenuilstama veikla, leidžiant ir platinant "Vilnį", telkiant pažangiuosius užsienio lietuvius, stiprinant jų ryšius su gimtuoju kraštu nusipelno visų mūsų didžiausios pagarbos ir pasigerėjimo.

Su dideliu dėmesiu ir meile "Vilnis" skaitoma Tarybų Lietuvoje. Joje visada surandame daug įdomios informacijos apie pažangiųjų JAV lietuvių ir jų organizacijų veiklą. Amerikos darbo žmonių kovą dėl šviesesnės ateities. "Vilnyje" griežtai ir principingai duodamas atkirtis tiems, kurie vis dar nenori pripažinti Tarybų Lietuvos laimėjimų, pasiektų brolišku tarybinių tautų šeimoje.

Linkime "Vilnies" redakcijai, jos bendradarbiams, rėmėjams ir platinotojams geros sveikatos, žvalios nuotaikos, neišsenkančios energijos ir didelės sėkmės darbe.

Dar ilgus metus teneša "Vilnis" laisvės ir tiesos žiburį, kovodama dėl demokratinų teisių ir socialinės pažangos, dėl taikos pasaulyje ir tautų bendradarbiavimo.

ELTOS kolektyvas

Lietuvos TSR "Minties" leidyklos bendradarbių vardu širdingai sveikiname "Vilnies" dalininkų suvažiavimo organizatorius ir dalyvius. Linkim vaisingų diskusijų. Linkim priimti gerus nutarimus ir sutelkti pakankamai lėšų, kad Jūsų kovingas pažangus laikraštis be ypatingų sunkumų ir toliau gyvuotų, džiugindamas savo skaitytojus gera informacija, skleidžiamas tiesos žodį, skatindamas taikų sugyvenimą

Vilnis, 1984 gegužės 10

tarp Jungtinių Amerikos Valstijų ir Tarybų Socialistinių Respublikų Sąjungos.

"Minties" leidykla yra išleidusi buvusių "Vilnies" redaktorių Vinco Andrulio, Antano Bimbos, Leono Joniko, Rojaus Mizaros, Leono Prūseikos, dabartinio jos redaktoriaus Stasio Jokubkos ir daugelio kitų įžymių pažangaus Amerikos lietuvių judėjimo veikėjų knygas. Netrukus dienos šviesą iššvys Jums visiems gerai žinomos tarptautinio ir Amerikos pažangaus judėjimo veikėjos, "Vilnies" laikraščio korespondentės Ksaveros Karosienės knyga "Pasirinkimas visam gyvenimui".

Visose šiose knygose, kaip ir laikraščiuose "Vilnis" bei "Laisvė", sukauptas didelės kovos už socialinę pažangą patyrimo turtas. Už tai jos plačiai skaitomos, didžiai vertinamos ir branginamos Tarybų Lietuvoje. "Minties" leidykla pasiruošusi ir ateityje leisti pažangaus užsienio lietuvių judėjimo veikėjų gerai parašytas knygas.

Iš visos širdies linkim šio suvažiavimo dalyviams, "Vilnies" laikraščio redaktoriams ir kitiems bendradarbiams, visiems jo rėmėjams ir skaitytojams stiprios sveikatos, ištvermės, sėkmės darbuose, geros nuotaikos.

**Su gilia pagarba,
Direktorius Zigmantas Maliukevičius
Vyriausiasis redaktorius
Edmundas Juškys**

"Komunisto" žurnalo redakcijos kolektyvas nuoširdžiai sveikina Jūsų suvažiavimą ir linki jam kuo geriausios kloties.

Skaitome "Vilnį", žavimės ja, jos ištverme ir idėjiškumu kovos prieš reakciją ir karo kurstytojus sąlygomis.

Tai Jūsų darbštumo, pasiaukojimo ir kantrybės dėka "Vilnis" įžengė į šešiasdešimt penktuosius savo gyvavimo metus. Leiskite palinkėti Jums tolesnės ištvermės ginant darbo žmonių interesus, kovojant už taiką, pažangą, socializmo idealų triumfą. Tegu "Vilnis" dar ilgus metus džiugina savo skaitytojus — tiek šiapus, tiek anapus Atlanto! Tvirtos sveikatos, geros nuotaikos, kūrybinės sėkmės!

**Vyriausiasis redaktorius
G. Zimanas**

Jau šešiasdešimt-penktuosius gyvenimo metus pradėjo Jūsų mylimas "Vilnies" laikraštis. Jis išugdėtas ir išpuoselėtas Jūsų širdžių šilimos, Jūsų nuoširdaus pasišventimo. Jūsų ištikimybės jo skelbiamoms taurioms idėjoms.

Viesėdami Jūsų tarpe, lankydamiesi "Vilnies" redakcijoje, Jūsų subuvimuose mes turėjome daug progų įsitikinti, kaip dosniai Jūs remiate savo "Vilnį", kaip nekantriai jos laukiate, su koku atidumu ją skaitote; turėjome taip pat progų matyti kaip pasišventusiai dirba Jūsų laikraščio redaktoriai. Be Jūsų paramos, be Jūsų meilės laikraščiai, "Vilnis" nebūtų įveikusi daug kartų kilusių didelių sunkumų ir problemų. Mes visada prisimename vieno "Vilnies" redaktoriaus, šviesios atminties Leono Prūseikos parašytus žodžius, kad laikraščio gyvavimo paslaptis ta, jog jo išlaikymu gyvybiškai suinteresuoti

Vis dar nepabosta žemintis . . .

Jeigu reikėtų trumpai drūtai pasakyti būdingą dipukinės emigracijos tektų suminėti nepilnavertiškumo jausmą. Ir nepaisant to, jog dipukinės ar jai prijauciančios ateivijos žmonės šiame krašte gyvena jau ne vieną, ne du dešimtmečius. Tas jausmas, manyčiau, eina iš tų laikų, kai buvo didžiulė "gėda" prisipažinti nesant "tikru" amerikėnu.

Laikas bėga, daug kas keičiasi. Net ir požymiai, kuriais ryškiausiai pasireiškia ateiviškas nepilnavertiškumas. Dabar jis turi kitokį "politinį" atspalvį.

Sakykime, savo srityje gerokai prakutęs žmogus, koks nors biznio atstovas ar profesionalas, staiga pajunta, kad jo gyvenime dar kažko trūksta — taip trūksta, kad nors pašėk! Na, savo svorio pajautimo ir pagarbaus įvertinimo iš "tikrų" amerikėčių.

Veiksniai pasirengę vienas kitam plaukus nurauti dėl "garbės", kuris pirmas pravers kokios nors Washingtono įstaigos duris ar bus didžiai pamalonintas, gavęs paspausti kiemo tai ranką.

Sis komiškas, o gal ir tragiškas, tačiau šiam kraštui šiaip jau nebūdingas savęs pažeminimas buvo ypač ryškus, kai pernai prezidentas Ronald Reagan buvo surinkęs į Baltuosius rūmus keletą šimtinių pabaltiečių ir teikėsi su jais pabendrauti. Tai jam buvo dar viena proga išsakyti kai kurias savo antitarybines nuotaikas, užtikrinti reakcionierius, jog yra "jų pusėje", o svarbiausia — užsitikrinti, kad ir mizerną skaičių balsų. "Įvykis" šis praėjo nepastebėtas tiek didžiosios spaudos, tiek TV. Dėl to būta

šimtų šimtų draugų ir draugių. Taip buvo iki šiol, per visą "Vilnies" istoriją, taip, tikime, bus ir toliau.

Mielieji draugai, sveikiname Jus, susirinkusius aptarti Jūsų laikraščio reikalų. Esame įsitikinę, kad "Vilnies", Jūsų remiama, palaikoma, skatinama, toliau skleis humanizmo, demokratijos ir socializmo idėjas.

Jūsų,

Genovaitė ir Bronius Raguočiai

Geriamam S. J. Jokubkai,

Mielas Stasy! Leiskit Jūsų asmenyje pasveikinti Jūsų šaunaus laikraščio "Vilnies" dalininkų suvažiavimą, palinkėti didelės sėkmės tiek jo darbiui, tiek apskritai visiems "Vilnies" darbininkams, skaitytojams, rėmėjams.

Nors nuo tada, kai teko su Jumis bendrauti Jungtinėse Valstijose, praėjo jau daug laiko, visada su dideliu malonumu prisimenu tuos susitikimus.

Dar kartą — sėkmės, ištvermės, sveikatos!

Nuoširdžiai,

Jonas Lukoševičius

Sužinojęs, kad ruošiatės eiliniam savo suvažiavimui, skubu pasveikinti Jus ir nuoširdžiai kiekvienam palinkėti sveikatos, laimės ir svarbiausia — taikos!

"Vilnis" jau įžengė į savo šešiasdešimt-penktuosius gyvavimo metus. Džiugu suprasti, kad tokią gerą "sveikatą" jai užtikrino nuoširdžiausia visų Jūsų parama.

Dar kartą — sėkmės ir ištvermės Jums gerbiama "Vilnies" dalininkai.

P. Karlonas

[Bus daugiau]

veiksniškų dejonų ir nusiskundimų.

Atrodytų, tuo šią istoriją galima būtų ir užmiršti?! Bet kur ten! Ir šiemet veiksniška spauda klykia dėl to "istorinio" įvykio. Na, ar bereikia geresnio nusižeminimo ir susmulkinimo pavyzdžio?

O juk tokių pavyzdžių didelė daugybė. Štai ir žurnalo "Pasaulio lietuvis" redaktorius Bronius Nainys pagaliau pasijuto esąs "didelis", "didžiąją politiką" varą žmogus, be kurio Baltieji rūmai sugriūtų tiesiogine ir politine prasme.

Tai įvyko labai paprastai. Vargšelis, kartu su kitų tautinių mažumų spaudos ir radijo atstovais buvo pakviestas į standartinį propagandinį susitikimą, kurio metu buvo pripumpuoti atatinkamos dvasios. Tačiau B. Nainys tą suprato savaip, ir su dideliu dvasios pakilimu pasigyrė:

„ . . . Retkarčiais mes įsibrauname ir į Baltuosius rūmus. Ir kaip šiuo atveju, net kartu su prezidentu pietaujame . . . Verta ir reikia pažymėti, kad ir mes, lietuviai, nesame taip jau nereikšmingi, jeigu mus kviečiasi pati aukščiausioji valdžia ir su mumis kalbasi apie mums rūpimus reikalus.“

Nors atsakymų šiuo metu ir nesulaukėme, tačiau būname bent išklusomi. Ir tai jau yra laimėjimas . . . tikrai pajutom, kad visgi nesame nei pamiršti, nei nurašyti, bet dar ir reikiamai pagerbti bei atsižvelgti.“

Vaje, vaje, kiek nedaug reikia, kad žmogus pasijustų septintame danguje. Tik viena neaišku, kuriam galui šį džiaugamą lieti į retai pasirodantį žurnalo puslapį? Tačiau bet kuriuo atveju ponui Nainiui vertėjo prieš rašant paskaityti nors ir tą patį čekagiškį "Draugą". Jis taip pat mėgsta tą tradicinį veiksnišką-vaduotojišką nusižeminimą, jis irgi priėmimą Baltuosiuose rūmuose laiko žemę sudrebinusiu įvykiu, bet kartais jo puslapiuose rūmuose laiko žemę sudrebinusiu įvykiu, bet kartais jo puslapiuose švysteli ir blaivesnių minčių.

Na, kad ir tokios:

"Politikieriai (amerikiečiai aut.) . . . šneka ir atsako į mūsų rūpesčius bendrybėmis, kartais net neskiria mūsų nuo ukrainiečių (ar "baltų" nuo "balkanų"), skandina mus bendroje "etnikų" masėje ir šiaip dažnai mums pasirodo "tuštybių tuštybėmis".

. . . mums su politikieriais lengviausia, nes ne tik jie mums reikalingi, bet visų pirma mes esame jiems reikalingi".

Manau, kad čia pasakyta daug. Deja, jau gretimame lape vėl kyšo nuolankus nugaros lankstymas. Matyt, tam tikrai žmonių kategorijai tai jau tapę antrąja prigimtimi . . .

Vytautas Zemaitis

TRUMPAI

— Charlevoix, Mich., miestelis turi tik vieną seną šulinį geriamo vandens. Sveikatos departamento pareigūnai surado, kad iš to šulinio vanduo gyventojus gali apsirginti vėžiu. Reikalauja kitur ieškoti šaltinių ar gręžti kitą šulinį. Miestelis neturi pinigų.

— Prez. Reaganas sako, kad Kuba vieton siekti su kaimyninėmis šalimis sugyvenimo ir biznio, eksportuoja smurtą ir neapykantą. Matyt, prezidentas pamiršo, kad Kuba nori sugyventi su kaimynine JAV ir bizniauti, bet Vašingtonas nenori turėti su ja reikalų.

VIS DAR ŽAIDŽIA!

Įvairių esama tų lietuviškai-tautiškų žaidimų. Ir jie vyksta daug kur. Visų pirma — Chicagoje, New Yorke, Los Angeles, Toronte, Britų Londone, Kengūrų Sydnėje ir taip toliau. Žodžiu, visur, kur dar tik yra "patriotinės" emigracijos atstovų ar nors kiek to "patriotizmo" kvapo ragavusių jų palikuonių.

Žaidimai labai įvairūs ir dažniausiai smagūs. "Trunka jis taip ilgai, kad stipriai pabodo netgi daugeliui jo dalyvių. Bet ką darysi — kartą pradėjus, tenka tęsti. Tuo labiau, kad to žaidimo taisyklės labai paprastos: reikia tik stipriai užsimerkti ir šaukti: "Mes vaduojame Lietuvą! Mes ją tuoj tuoj išvaduosime, tik trupučiuką kantrybės!"

Yra dar žaidimas "diplomacija", kurio dalyviai daugiau negu garbingo amžiaus. Ir šis žaidimas labai paprastas. Visi jo dalyviai sėdi baisiai nenaujuose namuose — ir laukia. Daug ko laukia. Eilinio pensijos čekio. Pakvietimo į kokį nors labai penktaeilį susibuvimą — bet tai jau ypatingai retomis progomis.

Patys naiviausi jų laukia kol "vaduočiai" išvaduos Lietuvą ir vėl juos pakvies "atstovauti". Tai ir viskas. Nuobodoka, ar ne tiesa? Tačiau žaidimas "diplomacija" patrauklus tuo, kad iš jo dalyvių nereikalauja nei fizinių, nei protinių pastangų. Ir dar tuo, kad dėdė Semas ji kiek remia pinigais — bent kol kas. Bet va čia yra sava bėda: to žaidimo dalyvių skaičius labai ribotas, jų ratas praktiškai uždaras...

Na, užtat kitame žaidime — "politika" — gali dalyvauti absoliučiai visi. Juo daugiau dalyvių — tuo triukšmingiau ir linksčiau. Ir triukšmaujama, ypač Chicagoje, daug ir su tikru reikalo žinojimu. Štai, pavyzdžiui, yra Lietuvių bendruomenė. Čia pat ir žaidimo partneris — "reorganizuota bendruomenė", tikras pirmosios antipodas ir pagrindinis priešininkas žaidime "politika". Mat, kai pirmosios vadas šaukia "juoda", antrosios atliepia — "balta". Kai pirmosios nariai choru dainuoja "karšta", antrosios atsako — "šalta".

Tokia žaidimo "politika" esmė. Tiesa, jis turi daug niuansų — kaip minėta, tai bene populiariausias tautiškai-lietuviškas žaidimas. Apie tai galima rašyti ir rašyti, bet reikia gi taupyti vietą: juk tų žaidimų sąrašas būtų toli gražu

nepilnas be paties smagiausio žaidimo. Tai — "politinės partijos".

Mat, savo laiku dumdami iš Lietuvos, o vėliau ir apskritai iš Europos, kai kurie "patriotai" ir "superpatriotai" bei šeimyninių fotografijų bei tikrai gražiai ilgus metus kultivuojamų ambicijų pasiėmė dar ir tokį reiskinį, kaip "politinės partijos". Tai buvo padaryta šventai saugant principą: ten, kur du lietuviai, trys politinės partijos.

Sis žaidimas ir už Atlanto nebuvo pamirštas. Čia jis net suliepsnojo iš naujo. Kai kurios partijos dar priskaičiuoja iki dvidešimties narių. Tokių yra dar, berods, ar ne trylika!

Skaičius negeras. Gal tas partijas reikėtų sumažinti iki dvylikos, bet tai būtų nepatriotiška. Tad geriausiai sukurti dar vieną. Tačiau kokia žaidimo "politinės partijos" esmė?

Sis žaidimas, skirtingai nuo kitų, yra paslaptingas ir toli gražu ne visiems suprantamas. Į šią paslaptį prieš kiek laiko pamėgino įsigilinti čikagiškis "Draugas". Ir jis nustatė štai ką:

"Kam reikalingos lietuviškos politinės partijos? Ogi tam, kad organizuotu būdu galėtų pasireikšti vienokios ar kitokios lietuvių pažiūros, kaip geriausia tvarkyti valstybės reikalus".

Bet čia iškyla nauja paslaptis, ir net pats "Draugas" klausia: o kokios gi valstybės? Juk tos Lietuvos, kuri buvo prieš karą ir kurioje gimė tos šaunios partijos ir partijų kės, jau nėra ir nebebus — tai aišku netgi "Draugui".

Jis problemą bando spręsti iš kitos pusės:

"Gal lietuviškų partijų užduotis — atstovauti Amerikos lietuvius įvairiais čionykščiais valstybinio politinio gyvenimo klausimais? Bet, deja, mūsų partijos ir čia vietos neturi".

Tad kaip žaisti tą žaidimą — "lietuviškos partijos"? Čikagos klerikalų laikraštis siūlo:

"Mūsų politinių partijų darbas ne valstybę tvarkyti, bet ją išlaisvinti".

Mat, kaip viskas aišku. Lyg tai aišku: juk jau pradžioje minėjome, kad "išlaisvinimo" žaidimą žaidžia kiti, tai yra "vaduočiai".

Betgi vėl juk — "vadavime gali dalyvauti kas tik nori. Pagaliau, ir vietos saliūnuose, kur dažniausiai vyksta šie žaidimai. J. L.

ATSIMENA SENUS LAIKUS

Artėjančių Amerikos prezidento rinkimų akivaizdoje lietuviškieji nacionalistai irgi pradėjo rinkiminę kampaniją. Pirmuoju punktu čia įrašyta buržuazinės daugpartinės sistemos propaganda. Sausio pradžioje "Amerikos balso" lietuviškų laidų rengėjai prisiminė taip pat prieškarinės Lietuvos partijas. Veikla anuomet nemažai ir, žinoma, sėkmingai. Juk tai buvę "nepriklausomos" Lietuvos laikai...

"Neapsieita ir be komunistų", — pažymi buržuaziniai nacionalistai ir toliau pakartoja daug sykių kartotus prasimanymus jų adresu. Iš tikrųjų, Amerikos prezidento rinkimai — proga už dėdės Samo nugaros pasislėpus demonstruoti nuoseklų antikomunizmą. Ir, kaip visada, — pikta neišmanymą. Jei gu komunistai, kaip teigia laidos rengėjai, Lietuvoje neturėję atramos liaudyje, tai kodėl po fašistinio perversmo 1926 metais pirmiausiai,

ir pagal išankstinius sąrašus, į kalėjimus buvo sugrūsti ne socialdemokratai, ne liaudininkai ir, aišku, ne krikdemai, bet komunistai? Jei tokios partijos, kaip Lietuvos KP beveik niekas nežinojo, kaip dabar teigiama, tai kodėl pirmajame karinės valdžios atsišaukime buvo pranešta, kad "bolševikai ruošę sukilimą, kuris dabar esąs likviduotas"? Daugybė faktų šiandien įrodyta, kad Lietuvos komunistai, visuomet veikė politinės santvarkos ir konstitucijos nustatytuose rėmuose. Šito nepasakys apie buržuazinės Lietuvos partijas, kurių ne vienas narys pagarsėjo dar anuomet ekstremizmu, maniakišku valdžios troškimu, pradedant garsiu politiniu intrigantu A. Volde maru ir baigiant daugeliu kitų.

Ne politinėmis intrigomis, ne karinėmis avantiūromis, o tiesos žodžiu Lietuvos komunistai pasirodė esą verti tikrų Lietuvos patriotų

Prezidentai, prezidentai . . .

Neseniai Amerika pažymėjo pirmojo savo prezidento George Washingtono gimimo sukaktį. Jis buvo didelis savo meto veikėjas, bet šiandieniniai buržuaziniai prezidentai nė iš tolo nepanašūs į savo garsųjį pirmtaką. Pirmiausiai tai pasakytina apie vadinamąjį aukščiausios valstybinės valdžios nepaperkamumą ir jos savarankiškumą. Jei pirmieji Amerikos prezidentai savo rinkiminei kampanijai išieškodavo dešimtį kitų dolerių, tai dabar maža kelių milijonų. Tas pats ir su savarankiškumu: jeigu pirmųjų prezidentų parašu patvirtinti dokumentai nenustojo galios ir šiandien, tai dabartiniai Amerikos prezidentai keičia valstybinius sprendimus keliskart dienoje, blaškosi. Tarptautiniai apžvalgininkai dabartinę Vašingtono administraciją net pavadino "mažiausiai kompetentinga per visą Amerikos istoriją". Tai rodo gilią buržuazinės demokratijos krizę ir daugpartinės sistemos neefektyvumą.

Lietuvių reakciniai emigrantai irgi prisišliejo prie pirmojo Amerikos prezidento gimimo sukakties: savo spaudoje, per radiją jie su gauduliu prisiminė buržuazinės Lietuvos prezidentus. Jų buvo keletas. Dėmesį atkreipia tai, kad ilgiausiai Lietuvą valdęs prezidentas bene pirmą kartą dėmesio ženklo nesulaukė. Matyt, per daug odiozinė figūra šis Lietuvos fašistų vadas, nusprendė "vaduočiai", ir nutylėjo tuos 14 jo valdymo metų. Daug geriau pristatytas Aleksandras Stulginskis, prezidentavęs Krikščionių demokratų partijos valdymo metais. Per tuos keletą metų buvo išleisti pagrindiniai buržuazinės

Lietuvos respublikos įstatymai, sugrąžinta Lietuvai Klaipėda, pasirašyta nepuolimo sutartis su Tarybų Sąjunga . . . Bet Klaipėda sugrįžo ne konstituciniu keliu, o su karinės jėgos pagalba (toku pačiu keliu Klaipėda, praėjus 16 metų, buvo prarasta). Sutartis su Tarybų Sąjunga buvo pasirašyta irgi ne krikdemų vyriausybės ir ne prezidento iniciatyva; panašios sutartys Tarybų Sąjungos pasiūlymu buvo pasirašytos taip pat su Latvija ir Estija.

Tai buvo statytinis. Fabrikantų, buožių ir, žinoma, kunigų. Dar didesnio masto statytinis buvo karinio perversmo keliu atėjęs prezidentas, neveltui jo valdymo metais faktiškai buvo prarastas Lietuvos suverenitetas, vėl iškilo Lietuvos prijungimo prie užsienio valstybės pavojus, o fašistinės Vokietijos diplomatai taisė Lietuvos istorijos gimnazijų vadovėlius ir Kaune jau tėtis kaip namuose.

Dabar buržuaziniai nacionalistai apie tai tyli. Apskritai paėmus, Lietuvos istorijos perrašinėjimas — vienas jų mėgiamiausių užsiėmimų. Taip buvo su 1863 metų sukilimo įvertinimu, V. Kudirka bei kitais Lietuvos istorijos faktais bei jos veikėjais. Šiandien reakcinė išvija gyvena be idealų, jau seniai nėra ryškesnių asmenybių jos tarpe. Todėl, pasinaudojus Amerikos prezidento gimimo sukaktimi, bandoma suteikti kilnesnių broožų ir savo praeities veikėjams. Bet apie žmogaus atminimą kalba jo darbai. Šiuo atveju, kaip matėme, tų veikėjų proteguotojai neturėjo ir neturės ką pasakyti savo skaitytojams bei klausytojams. L. Virgilijus

SVEIKATOS KAMPĖLIS

KAI TEKA KRAUJAS IŠ NOSIES

Dažniausiai kraujas teka iš nosies pertvaros priekinio galo, kur yra daug smulkių kraujagyslių. Įvairūs dirgikliai (dulkės, nosies krapštymas) pakenkia ploną gleivinę, smulkios kraujagyslės išsiplečia, ir pakanka menko priežasties — slogos, šnypštimo, sunkesnio fizinio darbo, kai iš nosies pradeda varvėti kraujas. Kraujavimas praeina savaime, bet po kurio laiko vėl pasikartoja. Neretai kraujuoja pakaitomis iš vienos ir kitos pusės. Tokios bėdos dažnesnės vaikams.

Kitokia kraujavimo eiga pas vyresnio amžiaus žmones, ypač sergančius skleroze ar aukšto kraujospūdžio liga. Čia kraujavimas atsiranda staiga, be priežasties, esant galvos skausmams. Tokiais atvejais kraujuoja dažniausiai iš užpakalinės nosies pertvaros dalies, gausiau, nes ten stambesnės kraujagyslės.

Sergant kraujo ligomis, kraujavimas būna negausus, bet ilgas ir atkaklus. Gripas irgi retkarčiais sukelia kraujavimą, pakenkdamas

vardo. Ir tą vardą pateisina iki šiol.

Tokia istorinė tiesa. Ji nepatinka lietuvių buržuaziniams nacionalistams, kaip ir šiuolaikinių buržuazinių valstybių veikėjams — jų liaudies kova už taiką, už darbą, už pilietines teises. Tenestebina mūsų skaitytojų šis minties šuolis — Vakarų Europos kraštų propagandinė mašina suka tą pačią plokštelę, kaip lietuvių buržuaziniai nacionalistai, o komunistų įtaka pasaulyje vis tiek auga. L. Virgilijus

kapiliarų sienelių pralaidumui.

Negausų kraujavimą sustabdyti nesunku prispaudus gabalėlį švarios ar furacilinu suvilgytos vatos. Kraujuojant gausiau, nosies landa kietai prikišama švarios marlės. Ją galima laikyti keletą dienų. Jei iš priekio prikišus marlės kraujavimas nesiliauja, vadinasi, kraujuoja iš užpakalinės pertvaros, reikia kuo skubiausiai kreiptis į ausų, nosies, gerklės ligų specialistą.

P. Beivydas
Gydytojas

Trumpai

— Argentinos sostinėje įsikūrė "Antiimperialistinis tribunolas", kuriam ėmėsi vadovauti plačiai žinomas visuomenininkas Guillermo Toriello.

— Kostarikoje Romos katalikų bažnyčia pasmerkė Centro Amerikos regione socialinį neteisingumą ir atsisaukė, kad būtų įvesta taika pagal contadora šalių pasiūlymus.

— Jau net keli Amerikos miestai turi broliškus santykius su tarybiniais miestais. Štai: Seattle su Taškentu, Oakland su Nakhodsku, Baltimore su Odesa, Detroitas su Minsku.

— Psichologų žurnalo tyrinėjimų duomenimis, daugiau kaip trečdalis Amerikos vidurinių mokyklų moksleivių mano, kad anksčiau ar vėliau jie bus sunaikinti branduolinio karo.

— Farmų darbininkų organizacijos komitetas kaltina Campbell Soup kompaniją, kad ji savo farmose išnaudoja nepilnamečius vaikus. Girdi, vien tik Mičigano valstijoje pomidorų farmose 43 procentai dirbančių yra nepilnamečiai.

Vilnis, 1984 gegužės 10

NAUJI VAIDYBINIAI FILMAI

Kino menas vis dažniau ieško temų, problemų ir herojų nūdienos gyvenime. Ši tendencija itin ryški Lietuvos kino studijos menininkų 1984-ųjų darbuose ir kūrybiniuose sumanymuose. Štai vaidybinis filmas "Sūnaus palaidūno brolis" gvildens aktualias kolūkinio kaimo problemas. Scenarijų rašytojo R. Kašausko apysakos "Žaliuojančios kalvos" motyvais parašė kino dramaturgas P. Morkus, filmą stato režisierius M. Giedrys.

Debiutuoja vaidybiniame kine jaunas režisierius R. Banionis. Jo kuriamas filmas "Pasaulis dviem" — apie besimokančius ir pirmus savarankiškus žingsnius gyvenime bei darbe žengiančius jaunuolius, apie jų santykius su mokykla, šeima, apie jų pažiūrą į pasirinktą profesiją. Scenarijų šiai juostai parašė prozininkas ir kino dramaturgas R. Savelis. Filmo tematika aktuali, reikšminga, jaudinanti žmones.

Kino dramaturgo J. Grigorjevo ir režisieriaus A. Simonovo filme "Būrys" atkuriami šiurpūs pirmųjų Didžiojo Tėvynės karo dienų įvykiai Lietuvoje, raudonarmiečių didvyriškumas. Juosta skiriama respublikos išvadavimo iš fašistinio jungo keturiasdešimtmečiui.

Jau beveik baigtas dviejų serijų televizijos vaidybinis filmas "Komandiruotė į tylėjimo zoną". Jį M. Sluckio romano "Saulė vakarop" motyvais stato debiutuojantis režisierius I. Fridbergas. Be to, TSRS

valstybinis kinematografijos komitetas patvirtino jo scenarijų "Naktiniai raiteliai". Tai bus filmas apie jaunų žmonių santykius, tikrąsias ir tariamasias vertybes, apie atsakomybę ir pareigą.

Idomų scenarijų pasiūlė rašytojas R. Klimas. Būsimo filmo režisierius — A. Zebriūnas. Scenaristas P. Morkus kartu su kompozitoriumi O. Balakausku ir leningradiečiu baletmeisteriu B. Eifmanu Centrinės televizijos užsakymu parašė scenarijų filmui baletui "Ciurlioniana".

Mažiausieji kino žiūrovai šiemet pagaliau sulauks pirmojo lietuviško multiplikacinio filmo "Mįslė". Jį mūsų liaudies pasakų motyvais stato Maskvos aukštuosius režisierių kursų baigusi dailininkė N. Valadkevičaitė.

Kaip matome, į lietuvių vaidybinių kiną įsiliejo jaunos kūrybinės jėgos. Jaunimas, be abejo turėtų praturtinti mūsų respublikos kinematografiją naujais sumanymais.

Ateities kūrybinius planus nemaža dalimi lems nauji respublikos prozininkų darbai. Lietuvos TSR rašytojų sąjungos valdyba mielai atsilies į Lietuvos TSR valstybinio kinematografijos komiteto prašymą padėti atrinkti būsimums ekranizacijoms romanus, apsakas, apsakymus, pjeses. Bendromis jėgomis bus ekranizuojama daugiau literatūros kūrinių.

Vladas Paukštys

Simtai pasakų personažų — žvėrių ir paukščių "apsigyveno" Zenono Valuntos sodyboje. Liaudies menininkas iš aplinkinių miškų Anykščių rajono Butėnų kaime surinko įvairiausių formų šakų, medžio atliekų ir kelmų. Pasitelkę savo fantaziją ir nagingas rankas, apdailina juos — vienam snapą, kitam ausis prilipdo ir, žiūrėk, ištisa žvėrių karalystę.

Nuotraukoje: **Zenonas Valunta.**

A. Dilio nuotrauka

Gyvenimas

Gyvenimas atranda mus belaukiant pirmos žolės, pirmosios meilės, pirmo vaisiaus, šventadienių, atostogų ir laimės, kuri kaip medis auga mumyse.

Gyvenimas prabėga vis beieškant vienintelės tikros pasaulio vietos, žmogaus, kuriuo galėtumei tikėti, prasmės, lygiausio ir žvaigždėto kelio, o gal — kažkur vis skubančio savęs.

Rita Lunskenė

Džiaukis ir dainuok su visu pasauliu, kentėk ir liūdėk vienas.

S. Neris

dieniškas keliones, negalėčiau nepaminti ir tikrai įspūdingą "Jumanitė", Prancūzijos komunistų partijos laikraščio, jubiliejinių renginių, kuriuose turėjom laimės ir mes dalyvauti. Tai buvo didžiulė masinė šventė, spinduliuojanti prancūzišku temperamentu.

Kiekvienam šiauriečiui mieli pietūs. Taigi ir mes su entuziazmu savąjį gruodį savaite sutrumpinom, viešėdami šiltoje Maltos saloje. Čia drauge su mumis keliavo respublikos liaudies artistė Giedrė Kaukaitė-Zebriūnienė ir nusipelnęs artistas Vladimiras Prudnikovas. Koncertavome ištaigingame, nepaprastai geros akustikos Mancelio teatre. Į mūsų koncertą atsilankė Maltos prezidentė Agata Barbara, TSRS ambasadorius V. Smirnovas.

Kaip ir kasmet, keliavom po Tarybų Sąjungą. Gastroles pradėjom Maskvoje, baigėm Smolenske. Grupė mūsų artistų šalia kitų Maskvos meno kolektyvų dalyvavo koncerte Centrinuose meno darbuotojų rūmuose.

EILERAŠČIO LAUKĖ — LIETUVOS LAUKĖ . . .

Dar viena išėivijos poezijos knyga išleista Lietuvoje. "Vaga" Aldonos Gustas eilėraščiais "Briedžiai mano broliai" patvirtina gražią kasmetinę tradiciją.

Aldonos Gustas likimas panašus į karo sumaišties emigrantų likimą. Gimusi Silutės rajone, Karceviškių kaime, ji — devynerių metų atsikūrenė Vakarų Berlyne (kur iki šiol gyvena). Lankė vokiečių mokyklą, kur buvo vienintelė lietuvaitė.

"Mokytoja norėjo, — prisimena Aldona Gustas, — kad pasirinkčiau sau vokišką vardą. Supratau, kad iš manęs nori atimti viską, kas dar liko iš mano tėvynės. Tariau sau: verčiau mirsiu, nei leisiu tai padaryti — mano vardas Aldona! Nuo šio išgyvenimo pasikeitė mano santykis į kalbą, pajutau žodžio poeziją. Tai ir buvo savotiška mano, kaip poetės, mokykla . . . Pirmąjį eilėraščių parašiau, būdama 26 metų, vokiečių kalba. Mane labai paveikė vaikystės, praleistos prie gražių Nemuno ir Syšos pakrančių, įspūdžiai, gaudžios lietuviškos dainos, kurias ligi šiol nešiojuosi širdyje. Todėl esu taip neatskiriama suaugusi su tuo kraštu, ir nors rašau eilėraščius vokiečių kalba, atrodo, tarsi rašau lietuviškai, girdžiu lietuvišką jų skambėjimą."

Aldona Gustas pirmąjį savo eilėraščių rinkinį "Nakties gatvės" išleido 1962 m., būdama trisdešimties metų. Nelengvas ir netrumpas buvo jos kelias į poeziją. Daug šiame kelyje jai padėjo pažintis su būsimoju vyru Georgu Holmstenu, rašytoju, kilusiu taip pat iš Pabaltijo. Norint išsikvototi vietą kitoje literatūroje, teko vokiečių kalbą priimti už gimtąją.

Aldona Gustas yra išleidusi dvylika poezijos knygų — tuomi ji produktyviausia iš visų Vakarų Berlyno poetų. Ji tarnauja dar vienai muzai — dailės. Piešia, iliustruoja savo knygas, organizuoja Vakarų Berlyno poetų dailininkų parodas, yra parengusi jų kūrybos albumą.

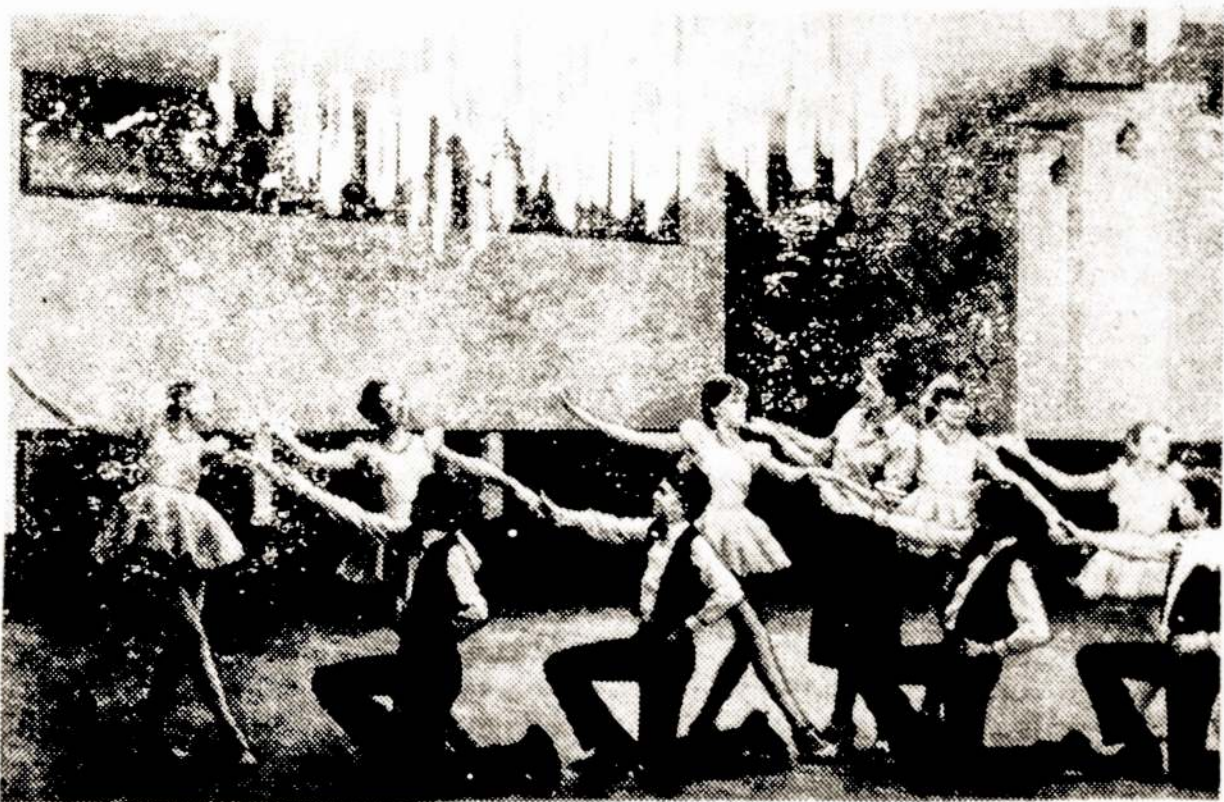
A. Gustas naujos eilėraščių knygos lietuvių kalba (vertė V. Karalius) pasirodymas sutapo su jos pačios viešnage Lietuvoje.

"Traukiniui įvažiavus į Lietuvą, buvo įdomu, ką pirmiausiai išvysiu. Ir aš pamačiau dideliam lauke mažą mergytę su baltu šuneliu.

Labai apsidžiaugiau ir mintyse apkabinau ją tūkstantį kartų — tarsi būčiau staiga susitikusi savo vaikystę, — susijaudinusi kalbėjo poetė jos atvykimo proga surengtame vakare Vilniuje, Menininkų rūmuose. — Išvykusi iš Lietuvos, neturėjau jokių kontaktų su tautiečiais. Ir tik per "Tėviškės" draugiją vėl atradau Lietuvą: atsirado galimybė čia paviešėti, gauti lietuviškų knygų, plėkštelių."

Aldona Gustas per poeziją, per tapybą — vaikystės dienų atgarsius — grįžta į protėvių žemę. "Gili kaip Syža, plati kaip Nemunas, lengva kaip debesys, skaidri kaip voratinklis, kasdieniška kaip nunešioti batai, pastovi kaip šimtmetis namas, lig paraščių prirašyta kaip mokinio sąsiuvinis yra mano meilė Lietuvai", — išpažįsta knygoje "Briedžiai mano broliai" jos autorė.

Juozas Mockus

Moderniški kultūros rūmais pastatyti Kupiškėje. Juose yra erdvios žiūrovų ir choreografijos salės, kambariai saviveiklininkams, kurių mieste yra apie 800.

Nuotraukoje: Naujuose rūmuose repetuoja vaikų pramoginių šokių kolektyvas. M. Baranausko nuotrauka

LIETUVA PASAULYJE

Tarybų Lietuvos vienmetis — nusipelnęs akademinis dainų ir šokių ansamblis "Lietuva" respublikos vardą ir meną garsina įvairiuose pasaulio kraštuose. Turtingi kelionėmis buvo ir praėjusieji metai. Apie įsimintiniausias "Lietuvos" išvykas pasakoja ansamblio meno vadovas respublikos nusipelnęs artistas Pranas Budrius:

— Tikrai metai, galima sakyti, kolektyvui ir pralėkė "ant ratų". Daug keliauta, koncertuota. Norėčiau paminėti vieną iš paskutiniųjų viešnagių, būtent ansamblio sveičiamąsi Vokietijos Šiaurės Reino-Vilnis, 1984 gegužės 10

Vestfalijos žemėje, kur gruodžio mėnesį buvo suruoštos Tarybų Lietuvos dienos. Malonu, kad šiuo didėjančio tarptautinio įtempimo metu pajutome paprastų vokiečių simpatiją mums, vadinasi, Tarybų šaliai. Tenykštė spauda daug ir palankiai rašė apie mūsų koncertus, apie kiekvieną renginį, susitikimą. Ypač įspūdingas buvo Kultūros dienų atidarymas Kelno Giurceniho pilyje, didžiulį pasisekimą patyrėme Miunsteryje. Delegaciją priėmė TSRS ambasadorius Bonoje V. Semionovas.

Jeigu jau išsišnekau apie nekas-

Stripeikiuose, bičių karalijoje

Nuotraukoje: Senovinės bitininkystės muziejus Lietuvos nacionaliniame parke.
M. Baranausko nuotrauka

Išvažiavus iš Ignalinos, keliukas staigiomis kilpomis apsuka Ūkojo, Pakaso, Lūšių ežerų melį ir nuo aukštumos staigiai strykteli prie Minčios girios pakraščio. Netoliese plyti tykus Saminio ežeras, prie kurio prigludęs senas Stripeikių kaimas.

Laiko tėkmė čia, didžiųjų girių paunksmėje, tarsi sulėtina nenurimstantį bėgsimą, tačiau naujasis gyvenimas neša vis daugiau savų pakeitimų. Štai, žiūrėk, į senujų pirklių tarpą tai šen, tai ten įsiterpę boluoja mūriniai namai, visur ant stogų — televizorių antenos, kiemuose — lengvieji automobiliai. Bet Stripeikiuose yra viena vieta, kur laikas lyg ir sustojęs. Tai — Bitininkystės muziejus, įsikūręs sename name prie Tauragnos upelio. Jį supančiame sode — įvairių avilių kolekcija. Ir kokių čia tik nėra! Ir kelminiai, ir dengti šiaudais su įvairių tipų stogeliais, ir visa virtinė rėminių. Aviliai sugabenti iš įvairių Lietuvos vietų. Greta namo — bičių globėjas Babila: išraiškingoje medžio skulptūroje įrengtas avilys.

Namo kambariuose — senovinių bitininkystės reikmenų ir rakandų ekspozicija. Stebina didžiulis skliutas — kirvis medžiams tašyti, dailios statinaitės medui laikyti, apsauginės kaukės, kurių sieteliai meistriškai supinti iš ašutų, prietaisai bitėms penėti. Ant sienų — dailininko apipavidalintojo Tado Patiejūno medžio drožiniai, vaizduojantys senovės bitininkystę ir

bitininkų buitines scenas.

Apžiūrėję muziejų, keliaujame prie Saminio ežero. Pakrantėje pakeli galvą — ir prieš akis drevinės pušys. Viena jų atgabenta iš Marcinkonių, kita — iš Labanoro girių. Netoliese rymo du iš medžio išdrožti bartininkai. Vienas ant peties užsimekęs geinį — specialų įtaisą į aukštus medžius kopti.

Drevinės bitininkystės laikais susiklostė saviti bitininkavimo papročiai. Senovėje bitės dėl labai sudėtingo ir slapto gyvenimo būdo buvo laikomos šventomis. Jų negalėjai nei pirkti, nei parduoti. Bites išgydavo tik paveldėdami arba gaudami dovanų. Dovanotojas ir gavėjas tapdavo bičiuliais.

Šiandien senovinė bitininkystė užleido vietą šiuolaikinei. Pasikeitė bičių "nameliai", išstobulėjo jų priežiūros, medaus apdirbimo technika. Dabar Tarybų Lietuvos ūkiuose įkurdinta per 60 tūkstančių bičių šeimų, dar daugiau jų laikoma prie namų. Bitės ne tik neša medų, iš jų gaunami bičių nuodai, bičių pienelis, kurie naudojami medicinos pramonei. Pirkosioms darbuotojoms tenka nemažas vaidmuo augalų gyvenime.

Ignalinos krašto žmonės nuo seno buvo žemdirbiai. Savo sodybose, skendinčiose soduose, laikė ir dabar tebelaike bites. Tad ar galima buvo rasti tinkamesnę vietą šiam unikaliam muziejui, kurį jau penktus metus puošia ir turtina Lietuvos nacionalinio parko darbuotojai.

Dainius Ručinskas

GARBĖS PREMIJA

Rovaniemi miestas Suomijoje, Europos kultūros fondo Suomijos skyrius buvo paskelbęs tarptautinį konkursą sukurti Siaurės informacinio, parodų, mokslinio tyrimo ir kultūrinės veiklos centro projektą.

Konkurse dalyvavo 547 architektų grupės iš Kanados, JAV, TSRS, Suomijos, Norvegijos, Švedijos, Islandijos, Danijos. Tarybų Sąjungai atstovavo ir du Lietuvos kolektyvai. Keturiems lietuviams architektams šiame konkurse paskirta garbės premija.

6

DIDĖJA PREKIŲ APYVARTA

Mažeikiuose atvėrė duris nauja ūkinių prekių parduotuvė "Pasaga". Ja pastatė rajkoopsajungos statybininkai. Parduotuvės prekybos salės ir sandėlių plotas — pusė tūkstančio kvadratinėjų metrų.

Tai aštuontoji parduotuvė, pastatyta Mažeikiuose per šį penkmetį. Neseniai kooperatininkai atšventė ikurtuves "Putino" prekybos centre. Pradėjo dirbti "Rasos" gastro-nomas ir pramoninių prekių parduotuvių kompleksas Tarybų gavėje.

Kaišiadorių hidroakumuliacinės elektrinės statyboje

Sio penkmečio pabaigoje hidroakumuliacinės elektrinės statytojai turi atiduoti naudoti pirmąjį jos agregatą. Laiko ištis nedaug, ir tai reikalauja iš statybininkų kolektyvo didelio organizuotumo, susiklausymo, generalinio rangovo ir subrangovinių organizacijų bei užsakovo sąveikos.

Nemažas patyrimas jau buvo sukauptas pastaraisiais metais. Pernai elektrinės statytojai atliko 4 milijonus kubinių metrų žemės darbų, paklojo 80 tūkstančių kubinių metrų betono — tris kartus daugiau negu 1982 metais, per metus visu penktadaliu išaugo statybos ir montavimo darbų apimtys. Visa tai buvo įmanoma pasiekti todėl, kad žymiai pagerėjo elektrinės statybos materialinė-techninė bazė, padidėjo daugiau kaip šešiais procentais darbo našumas.

Siais metais elektrinės statybininkai turi atlikti įvairių darbų beveik už 21 milijoną rublių. Teks pakloti 240 tūkstančių kubinių metrų monolitinio betono (tris kartus daugiau negu pernai), t. y. beveik tūkstantį kubinių metrų kasdien. Reikės atlikti 1,5 karto daugiau negu pernai žemės darbų.

Vienas svarbiausių šių metų

darbų etapų — kuo greičiau užbaigti daubą jėgainės pastatui ir pradėti kloti jo pamatus. Tam reikės per nepilnus keturis mėnesius atlikti 580 tūkstančių kubinių metrų žemės darbų. Suprantama, bus nelengva, kadangi dauboje galės dirbti mažiau technikos: vietoj 7—8 ekskavatorių ir apie 60 savivarčių mašinų per pamainą — tik 3 ekskavatoriai ir 25—27 mašinos. Todėl darbo organizavimas, tikslumas darosi ypatingai svarbus.

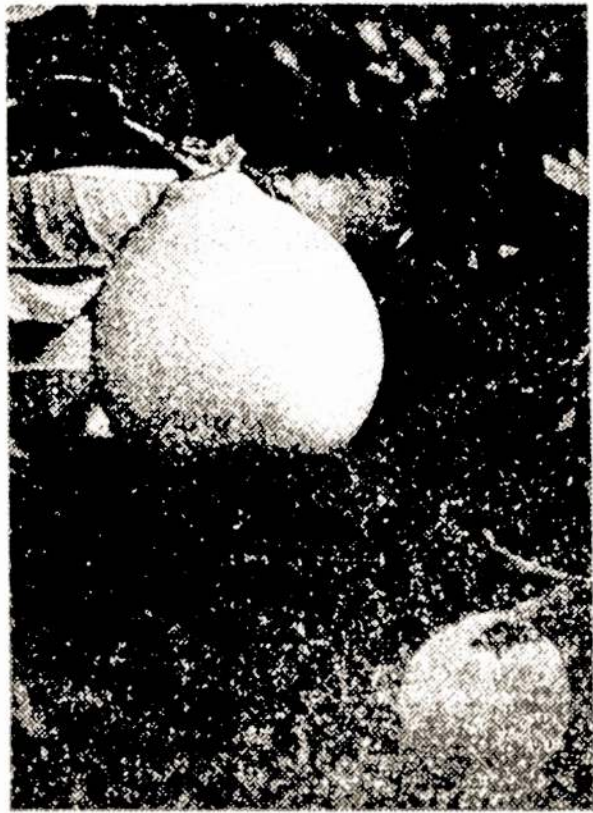
Statybvietėje sudarytas konkretus grafikas, kuriame numatyta, kiek kas mėnesį, kas dieną reikia iškasti dauboje grunto — 180 tūkstančių kubinių metrų per mėnesį, 9 tūkstančius per dieną. Nuo pirmųjų sausio mėnesio dienų kompleksas, dirbantis dauboje, perėjo prie trijų pamainų ir jau pasiekė numatytą dienos užduotį.

Nuo tos dienos, kai į daubą jėgainės pastato pamatui bus pakloti pirmieji betono kubiniai metrai, faktiškai prasidės kelias į finišą, kada sekančių metų gale turės pradėti sukurti pirmasis jėgainės agregatas. Tad reikia padaryti viską, kas priklauso ir nuo užsakovo, ir nuo rangovų.

Simas Magaramas

Citrinų derlius Vilniuje

Prieš keletą metų Vilniaus šiltnaminių kombinatas gavo vieną vazonėlių su citrinos medeliu.

Citrina — lepi kultūra, jai būtinos idealios sąlygos, todėl vazonėlių pastatė oranžerijoje, kur auga karališkosios begonijos, orchidėjos, difenbachijos. Čia šilta, drėgna.

— Dabar kasmet turime citrinų, — pasakoja kombinato vyresnioji ekonomistė Elvra Radžiūnienė.

Nedidelis tamsiai žaliais lapais medelis ūgtelėjo, jį jau yra keletas. Prieš pat Kovo 8-ąją tarp šakų puikavosi daugiau kaip dešimt didelių geltonų vaisių.

Toks šių metų citrinų derlius Vilniuje. Petras Lapėnas

VIEŠNAGĖ ČEKOSLOVAKIJOJE

Dvi savaites tarybinių kompozitorių muzika ir dainos skambėjo įvairiuose Čekoslovakijos miestuose. Čia koncertavo LTSR valstybinis pučiamųjų instrumentų orkestras "Trimitas" ir jo solistė Janina Miščiukaitė.

Stiprus žmogus paprastai kenčia nesiskųsdamas, silpnas — skundžiasi nekentėdamas. P. Buastas

Karas vienodai apmokesdina visus: iš vyrų paima kraują, iš moterų — ašaras. V. Tekerėjus

Medziotojų ir žvejų paroda

Vilniuje, Liaudies ūki pasiekimų parodų rūmuose, veikia Lietuvos TSR medziotojų ir žvejų draugijos respublikinės tarybos surengta respublikinė medžioklės ir žūklės trofėjų paroda. Neseniai parodą aplankė Lietuvos Komunistų partijos ir respublikos vyriausybės vadovai, kiti atsakingi partiniai, tarybiniai darbuotojai.

Parodoje — beveik pusė tūkstančio įdomių medžioklės eksponatų — ragų, ilčių, kailių. Pirmą kartą respublikoje taip pat eksponuojami ir žūklės laimikiai.

65 pavadinimų prekes gamina Kauno buitinės chemijos dirbinių gamykla. Universali skalbimo priemonė "Superalis", dėmių išėmiklis "Momentalusis", putojanti priemonė vonioms "Verbana" ir kiti gaminiai turi pirkėjų paklausą.

Naujos žiedinio verpimo masinos pradėjo dirbti Kauno A. Petrausko medvilnės verpimo fabrike. Jos yra žymiai našesnės, lengviau aptarnaujamos.

Nuotraukoje: Verpėja Ramutė Čepelionytė prie žiedinio verpimo masinų. K. Jurelės nuotrauka

Vilnis, 1984 gegužės 10

Pasidairius po Lietuvos kaimus

— Anykščių rajono "Švyturio" kolūkio kiaulių fermoje jau 23 metai dirba paršavedžių prižiūrėtoja Vlada Rutkauskienė. Pernai ji iš pagrindinių paršavedžių gavo vidutiniškai po 25.5 paršelio. Tai geriausias rezultatas ne tik ūkyje, bet ir rajone. Sąžiningas ir našus Vlados Rutkauskienės darbas įvertintas TSRS liaudies ūkio pasiekimų parodos aukso medaliu, ji apdovanojama lengvuoju automobiliu "Moskvič".

— Šiaulių rajono P. Jankutės kolūkio centrinėje gyvenvietėje Voveriškiuose pradėta tiesti pėsčiųjų alėja. Darbus atlieka Šiaulių melioracijos statybos montavimo valdybos specialistai, talkomis prisideda ir kolūkiečiai. Bulvarą numatoma įrengti per pusantrų metų. Bulvare bus vasaros estrada, baseinai su fontanais, poilsio kampečiai, gėlynai.

— Alytaus rajono Simno daržininkystės tarybinis ūkis pertvarkytas į agroprekybinį ūkį. Dabar jo žinioje ne tik daržovių auginimas, bet ir jų pristatymas, sandėliavimas, vaisių ir daržovių prekyba. Tai trečias respublikoje agroprekybinis tarybinis ūkis.

— Per 29 savo gyvavimo metus Biržų rajono Vabalninko tarybinis ūkis-technikumas paruošė 3,670 žemės ūkio specialistų. Daugiausia jų — 362 dirba Biržų rajone, 160 — Pasvalio, 140 — Kupiškio rajonuose.

— Pakruojo rajono Žvirblonių tarybinio ūkio bandoje karvė Svėrė pernai atsivedė dvynukus — buliuką ir telyčaitę, kurie svėrė po 20 kg. Nė vienas jų nesirgo, užaugo sveiki. Neseniai penktosios laktacijos sulaukusi Svėrė atvedė trynukus — dvi telyčaites ir buliuką, sveriančius po 18 kg. Kiekvieną dieną trynukus stebi ūkio veterinarijos gydytojas. Versėliai auga žvalūs.

— Pavasario darbymečio išvakarėse Radviliškio rajono mechanizatorių gretas papildė dar 60 žmonių. Jie šiemet baigė kursus, kurie veikė K. Poželos kolūkyje ir Sidabravos vidurinėje mokykloje. Daugiausia žemdirbų mokėsi iš M. Melnikaitės, "Draugo", Vadaktų kolūkių, Beinoravos gėlininkystės tarybinio ūkio.

— Kėdainių rajono Petkūnų kolūkio jaunieji mechanizatoriai Stasys Valentinavičius ir Rimgaudas Baikauskas, neseniai sukūrę šeimą, apsigyveno naujuose kolūkio pastatytuose namuose. Tokių įkurtųjų rajone pernai ir šiemet įvyko per du šimtus — tiek butų atiduota eksploatuoti statybinių organizacijų ir pačių ūkių jėgėmis.

— Šiaulių miestas plečiasi: kur šiandien plyti Gytarių kaimo laukai, netrukus nusidrieks miesto gatvės. Patvirtintas Gytarių rajono detalaus išplanavimo projektas, kurio autorius šiaulietis architektas Jonas Barkauskas. Naujajame rajone apsigyvens 15 tūkstančių šiauliečių. **Paruošė S.J.J.**

PREKYBOS CENTRAS

Stambus prekybos centras atvėrė duris Kėdainių rajono Krakių kolūkio centrinėje gyvenvietėje. Erdviose originalios architektūros patalpose įsikūrė maisto, pramoninių ir ūkinių prekių, baldų parduotuvės, kavinė, iškilnių salė. Naujojo centro paslaugomis gali naudotis ir aplinkinių kolūkių dirbantieji. **Vilnis, 1984 gegužės 10**

Alytaus namų statybos kombinate pradėta gaminti naujos serijos surenkamus namus žemdirbiams. Juose yra penki kambariai. Tarp dviejų kambarių yra išardoma pertvara ir todėl iš jų, reikalui esant, galima padaryti vieną didelį.

Nuotraukoje: **Kombinato specialistai prie naujo namo maketo.**

A. Sabaliausko nuotrauka

AS I SEE IT

NELLIE DE SCHAAF

FOR WHOM THE "WELCOME" MAT

America was once known as a haven for the oppressed, the persecuted, the huddled masses yearning to be free. Of late, it has become apparent to the whole world that the "welcome" mat is intended NOT for the oppressed — but their oppressors.

In 1980, more than 100,000 Cubans, many of whom had served the bloodthirsty Batista, were allowed to enter the United States. The Reagan Administration now plans to grant them legal resident status so that they may become citizens with all the rights accorded American citizens who have spent a lifetime here.

This same generosity, however, was denied the 7,200 Haitians who arrived the same years, desperate to escape the horrors of their living hell. Many of the Haitians risked their lives crossing the ocean in makeshift, leaking boats, exposed to the merciless blazing sun — suffering from thirst and starvation. Many died — others went mad.

Upon finally reaching the shores of the United States, after weeks of torture, the pitiful survivors found not a refuge — but concentration camps, complete with high wire fences and watch towers with armed guards. Instead of friendship, they found hostility and hate.

Others, who had barely landed, were brutally and unceremoniously hustled onto a waiting "Death plane" ready to return them to the waiting arms of "death squad goons", who executed many as soon as their feet had touched land, while others were tortured in the most gruesome manner to serve as a lesson to those who might entertain the thought of escaping.

I shall never forget the sight of a teen aged lad, who was to be deported to Haiti. He clung to the hard-caked earth as if it could save him. Pure terror was written all over his face, and in the outlines of his thin body. The immigration authorities, or guards, clubbed him repeatedly, then grabbing an arm and leg, they tossed him into the yawning opening of the plane as if he had been a bag of garbage!

One cannot visualize such cruelty to a peoples who **have suffered, and are still suffering so much!** The people of the United States who

are offering sanctuary to refugees from Haiti, El Salvador, Guatemala exemplify the true spirit of the America of Thomas Jefferson, Benjamin Franklin, Patrick Henry. **The represent what America can — and should be!**

"NUREMBERG" DEFENSE

William Kunstler and Randolph Scott McLaughlin, of the Center for Constitutional Rights, plan to use the "Nuremberg" defense in the case of a Black Marine Corporal who refused to serve in Lebanon, because he did not want to kill Blacks or Muslims.

Marine Corporal Alfred Griffin was raised as a Muslim, and joined the Army at the age of 18 because the prospects of employment in his hometown of Chicago were so bleak. It was peace then, and Griffin did not think he would be forced to kill anyone.

While based at Camp Lejeune, N. C., according to Guardian — 4/4/85, Griffin learned from troops returning from Lebanon that their role had NOT been that of "peace keepers" and, he therefore, left his post to avoid accompanying his unit to Lebanon.

After going AWOL twice, Griffin was offered the choice of returning to duty by rejoining his unit in Beirut, or by catching up with his company, which had moved on to Grenada. Griffin's conscience and religious beliefs would not allow him to kill Blacks or Muslims, and he refused to do either.

He now faces six months at hard labor, a bad conduct discharge, reduction in rank, and forfeiture of pay.

Griffin's attorneys, Kunstler and McLaughlin plan to raise the "Nuremberg defense" by attempting to prove that U. S. military participation in Lebanon violated international law.

Griffin deserves the support of every Peace group, every individual who strongly believes that **PEACE SHOULD BE GIVEN A CHANCE!**

KATHY BOUDIN

Kathy Boudin is facing trial in White Plains, N. Y. stemming from the 1981 hold-up of a Brink's armored car in Nyack, N. Y. She has been in prison since October 1981, often under extremely harsh

conditions, even though she **HAS NOT BEEN CONVICTED OF ANY CRIME.**

Westchester County authorities are going out of their way to discourage friends from attending Boudin's trial. The courthouse is surrounded by concrete barriers, designed, they say, to stop car bombs. Anyone entering the building must pass through airport style metal detectors on the ground floor.

Although Boudin's trial is being held on the eighth floor, the elevator does not stop there. Instead, one must ask a guard for a special elevator which serves only that floor. The elevator operator is an armed guard.

The entire atmosphere is to create an impression in the minds of the jurors and the general public that she, her codefendants, and supporters are extremely dangerous. This impression is heightened by the fact that Boudin is bound in chains like the most hardened and convicted criminal.

As organization has recently been established to help break through the isolation the state has imposed on Kathy Boudin. Called "Friends of Kathy Boudin" at 163 Joralemon St., Suite 1370, Brooklyn, N. Y. 11201, the group has printed a pamphlet providing information about her case and some of her letters from prison. Especially, moving is her fight to receive visits from her three-year-old son.

JUVENILES AND HARDENED CRIMINALS

About 6,000 juveniles — children under 17 — are behind the same bars that house adults convicted — or suspected — of murder, robbery and other serious crimes in county jails and municipal lockups.

Two thousand of these youngsters are 14 and under: 400 are 12, and under. Sixty percent are jailed for minor offenses, as disorderly conduct. 10 percent are guilty of being runaways. Only **NINE PERCENT** are for crimes against people.

The trauma suffered by children held in adult facilities is indicated by the fact that their suicide rate — nationally — is **FIVE** times that of children in the general population.

Where attempts had been made being runaways. Only **NINE PERCENT** ended up in "drunk tanks!"

Legislation will soon be introduced to prohibit the holding of juveniles in the same facilities as adults — where they receive an "education" in strong-arming the aged, snatching purses, vandalizing cars, etc. Also juvenile centers will house only those youngsters charged with serious crimes.

While working at Sears, Roebuck and Company's mail order plant in Chicago, we daily passed the Juvenile Court on Roosevelt Road. It was tragic seeing tiny frightened faces peering through bars at the passing traffic. It was a sight never to be forgotten.

CAMOUFLAGE UNIFORMS FOR THE YOUNG

Watching TV several months ago, it was revolting to see some "fast buck" salesman promoting Vietnam type camouflage uniforms for the young. He had secured the uniforms from army surplus stores, **Nukelta į 8 pusl.**

Atkelta iš 7 pusl.

who in turn, had received them from veterans who, in all likelihood, could not discard them hastily enough.

How can any of us forget the longest war in history, which claimed 55,000 young American lives — and untold hundreds of thousands of lives of Vietnamese people? This was not a war of glory, despite Pres. Reagan's attempt to label it as a "glorious war."

It was an unjust war against a peoples who had fought courageously for THIRTY-FIVE years against the French, Japanese and finally America. They were fighting for the right to live as human beings — to choose their own way of life, free of interference. To escape the same bestial repression now being endured in El Salvador, Chile, Haiti, Guatemala, So. Africa.

This war brought painful divisions in our country — all too reminiscent of the Civil War. Young men who could have served humanity as doctors, scientists in America were forced to flee to Canada to avoid fighting in a war contrary to all their moral and spiritual upbringing.

It is tragic that now our young men are being asked to wage the same kind of war against the peoples of Nicaragua, El Salvador, Lebanon.

SEVEN YEAR NESTLE BOYCOTT ENDS

For seven years, health activists waged a persistent and determined campaign against Nestle, a Swiss-based company, which unscrupulously promoted infant formulae in the third world, causing widespread disease, malnutrition and death among infants in poor countries.

The Nestle Company had women, dressed in nurse's uniforms, to visit new mothers at the hospital and to advise them to abandon breast feeding in favor of the Nestle infant formula. The stiffly starched white uniforms, the self-confidence of the white "nurses" could not help but intimidate the uneducated mother of the third world.

According to health professionals, mother's milk is the most nutritious and complete food for infants, but Nestle's "nurse representatives" convinced the mothers of the safety and convenience of the formula. Mothers were not warned that water must be sterilized, and since the third world rarely has pure water, the mothers mixed the formula with dirty water, causing infants to develop killing diarrhea.

This is the first time that direct action by consumers — carried out on an international scale, has produced changes in the policies of a multi-national corporation. Thousands of activities in DOZENS of countries took part in a "final offensive" led by the Infant Formula Action Coalition INFAC.

The Nestle Company has agreed to stop supplying free formula samples to hospitals, and will stop giving gifts to health workers who "pushed" the Nestle formula.

Although the boycott has ended, more than 100 activists from more than TWENTY countries will reopen the boycott, if a six month monitoring period shows viola-

8

tions.

ANOTHER LITHUANIAN SUCCESS

Lithuanians will be seeing the name of Robert Zemeckis as director of Michael Douglas' latest production, "Romancing the Stone." Zemeckis was born and reared on the south side of Chicago and credits his success to his coming from a hard working family. Despite his two box office bombs — "I Wanna Hold Your Hand," and the black comedy "Used Cars" — Michael Douglas was so impressed with his wry sense of humor that he pegged him to direct "Romancing the Stone."

The list of Lithuanian celebrities in Hollywood is growing. In addition to Ruta Lee, Ed Asner, Charles Bronson, Walter Mathis, Mandel of the hospital film "St. Elsewhere," the name of Zemeckis may now be added.

MOVING TIME IN SPRING

Many pet owners cannot take their pets when moving to a new place. The Animal Welfare League implores owners not to abandon their pets but to call the Animal Welfare League, 6224 So. Wabash Ave., Chicago, Ill. 60637 — telephone 667-0088 or Animal Welfare League, 10101 So. Ridgeland, Chicago Ridge, Ill. 60415 — 636-8586.

If left in an empty house, the pet will be confused, frightened and

hungry. If abandoned on a highway it may be injured, killed by a passing car, or die from starvation. In rural areas, animals may join packs of other free running animals and become a nuisance to farmers and livestock. **Cats are often shot, cruelly trapped or mutilated.**

A CLUB FOR OUR 90 AND OVER?

Many Vilnis readers have reached the venerable age of 90 and over. I had mentioned in the last Vilnis issue that we should have a club for this group, as many complain of being forgotten, neglected, etc.

When Anna Jacobs, our energetic great grandmother arrived for the American Lithuanian Women's Cultural group meeting, April 17th, she brought up the subject. She asked just how such a club could be formed. She WAS serious.

As a starter, I explained that all readers having reached the age of 90 or over could send in their names to me, c/o Vilnis. They should give their full names, addresses, zip code numbers and birth date. If we receive enough replies to warrant forming the group, then the "90 plus" club could take over from there.

It seems that would be a very good way for exchanging experiences, news about past activities, old friends, etc. What do our readers think of the idea? **Nellie De Schaaf**

JAUNOS MOTERYS

Jaunos moterys (sorority) susirinko kovo 15 d. į Farmhouse valgyklą ir skaniai, linksmai pavalgė pietus. Visoms patiko tokis suėjimas ir sakė ateityje vėl kur nors eis valgyt pietų.

SUGRĮŽO

Kovo 25 d. įvyko Detroito Lietuvių klubo susirinkimas ir buvo linksma matyt, kad trys nariai jau sugrįžo į namus iš savo žiemos atostogų. Al ir Alice Stacey (Stasiukėnai) sugrįžo iš Arizonos ir Las Vegas, Vincas Kirvela jau namie iš St. Petersburg, Fla. Po susirinkimo buvo gera su jais pasikalbėti ir pabendraut. Vaisės priėmė Antoinette Garelis, tortą iškepė Pat Stunskas, o pinigų virtuvėje priėmė Lillian Gugas.

WINDSORE

Visiems gerai žinomi windsoriečiai Leonas ir Julia Svirpliai pardavė savo namą ir greitai laiku išvažiavo apsigyvent prie savo dukrelės Eleanor ir jos šeimos Toronto, Kanadoj. Ta proga, jų draugai surengė jiems atsisveikinimo pietus, kurie įvyko gražioj valgykloj balandžio 3 d. Susirinko apie 25 draugai ir su jais pavalgė pietus bei atsisveikino. Svirpliai yra "Vilnies" ir "Laisvės" skaitytojai bei rėmėjai; pažangūs lietuviai, dirbo organizacijose Windsore. Jų išvažiavimas yra nuostolis windsoriečiams, bet didelė laimė Toronto pažangiečiams, nes susilauks gerus draugus.

SVEČIAI

Pabaigoj kovo mėn. lankėsi Tarybų Sąjungos kultūros ir meno veikėjų asociacijos geros valios misija, susidedanti iš apie 20 svečių. Tarpe jų buvo trys iš Tar. Lietuvos: Teisutis Makačinas, kompozitorius iš Vilniaus; Birutė Sernaitė-Barauskienė, Vilniaus operos teatro koncertmeisterė ir Elvyra Merkšaitienė, Kauno Juozo Gruodžio aukštesniosios mokyklos dėstytoja. Jie atvažiavo į Montrealį, keturias dienas praleido Cikagoje, dvi dienas Detroito, dvi dienas Clevelande ir tris dienas New Yorke. Detroito buvo kovo 28 ir 29 d. Kompozitorius Teisutis Makačinas yra gimnaitis Alberto Misiūno, buvusio radio pranešėjo, ir daugiausia praleido laiką su Misiūno šeima. O tas dvi lietuvaites, Birutę ir Elvyrą pasitiko, pavaišino, su jomis pabendravo Stefanija. Buvo malonu susipažinti su Tar. Lietuvos draugais.

Stefanija

St. Petersburg, Fla.

KLUBO SUSIRINKIMAS

Klubo narių susirinkimas įvyko balandžio 7 d. savoje salėje. Prezidentas Valys Bunkus pranešė, kad mirė trys nariai: M. Wallulis, M. Kruger ir T. Wiskont. Ankstesni nutarimai visi atlikti. Kaip visuomet, pietūs vyko 12 val. Pavalgius skaniaus pietus, žinių pranešėja pranešė, kad turime svečių — Elizabeth Bush iš Detroit, Mich., Juozas Budreika iš St. Pete, Fla., Vilkevičiai iš Hamilton, Ca., Stela Don Burger iš Prospect, Conn., trys sesutės čikagietės: Vike Trowly, Jaki White, Carolyn Golab, be to iš Cikagos Gine Frowly, Ben Noreika iš Columbus, Ohio, Donald ir Tresher Kuzmickai.

Antrą valandą po pietų Klubo prezidentas pakvietė tėvą Stasi ir sūnų Kuzmickus padainuoti pora dainelių, Danielius pagrojo dar

Nukelta į 9 pusl.

Vilnis, 1984 gegužės 10

LAIŠKAI IR PARAMA

CHICAGO, IL.

Dear Nellie,

I received your note on my statement, and was happy to hear from you.

I am still working, and it seems like there is so little time to do the many things I would like to do.

Erica is doing very well, and feeling fine. My son Eric is in the Navy, attending school at Great Lakes. He chose the field in Electronics, so his enlistment will be for six years. The Navy will give him a four year college education, and he then will have to stay in for two more years. It is something he really wanted, went after it, and I'm proud to say, he got it.

Hope to see you some day soon. I sure miss all our dear, dear friends.

Mildred Keller

PHOENIX, AZ.

Dear friends,

I am a little late with my donation, but after I'll be gone, then I will be gone for good. I was 90 years old April 2, 1984. I came from Riga, Latvia April 5, 1913.

I am a tailor. Made lots of coats in my life. I am married. Got son — retired from Navy. He was captain. Have a daughter who is a teacher of 8th grade. As for myself, taking care of grapefruit trees, but I don't want to cut the grass.

Am sending \$50 to Vilnis.

Joe Koll

KENSINGTON, CT.

Malonus draugai Vilniečiai,

Sveikinu jus visus kartu su linksmu pavasareliu, ir linkiu visiems laimės, o labiausiai sveikatos.

Siame laiškyje, rasite \$50, tai auka "Vilniai". Laukiu jos ateinant, ir skaitau su noru. Su geriausiais linkėjimais.

Ona Visotskienė

Detroit, Mich.

MIRĖ

Po ilgos ligos mirė klubietė Eva Kindys Biskelionis, 75 metų amžiaus. Mirė Mt. Carmel ligoninėje kovo 23 d. Buvo pašarvota Val. Bauža laidotuvių namuose 1930 — 25th Street, Detroito. Ją gražiai priėmė ir laidotuves tvarkė laidotuvių direktorė, Yolanda Bauža Zapaackienė. Velionė paliko dideliam nuliūdime vyrą Joseph Biskelionį. Buvo palaidota Woodmere kapinėse su Svento Antano bažnyčios apeigomis kovo 26 d. Velionė įstojo į Detroito Lietuvių klubą 1970 metais ir savo dovaną paliko Klubui.

RENGIASI Į ČIKAGĄ

LDS kegljo-bowling turnyras įvyks gegužės mėn. Cikagoje. Detroitiečiai dėl to turnyro smarkiai rengiasi. Pamokos įvyko kovo 17 d.

Po pamokų visi suvažiavo į Detroito Lietuvių klubo patalpas pailsėti ir susirinkimui. Susirinkime buvo išrinktas komitetas sutvarkyti visą važiavimą su busu, užsakyti viešbutį, sutvarkyti grupes dėl kegljo ir t. t. Į komitetą įėjo Alfons Rye, Janice Brazas, Karen Arndt, Marie Serval ir Vito Petrul. Po susirinkimo buvo vaisės. Paminėta Raymond ir Alben Lyben vedybinio

gyvenimo sukaktis kuri buvo kovo 20 dieną. Jubilatai Raymond ir Albena Lyben priėmė visą valgį ir aukojo, o susirinkusieji tą valgį pirko. Skanumynų stalą priėmė ir aukojo Estelle ir John Smith. Virtuvėje patarnavo Albena Nausėda Lyben, Antonette Garelis, Emma Rye, Estelle Smith ir Paul

Lopenis. Buvo ir laimėjimas. Du butelius stiprosios aukojo Albena ir Ray Lyben, o laimėjo Mary Ann Emrick ir Andrea Geralt.

Atkelta iš 8 pusl.

pora dainelių armonika, mat, jis yra muzikantas ir turi savo orkestrą, pabaigai abu vėl padainavo tris daineles. Publikai labai patiko.

Man, kaip tėvui, buvo didelis džiaugsmas dainuoti su sūnumi.

Po mūsų, keturias dainas padainavo kanadietė Celine Deschamps, choras padainavo taip pat keturias dainas.

Po šių dainavimų Valys Bunkus padėkojo solistams, solistei, choro dainininkams ir mokytojai Elenai Janulytei, gospadinėms ir publikai, paprašė, kad atsilankytų kitą šeštadienį.

LIGONIAI

Buvo operuotas Petras Žiaukas, smagu, kad ligonis jau sveiksta. Lari Strack dar vis serga. Richard Janulis dar nesusveiko. Linkiu visiems ligoniams pasveikti ir grįžti prie savo darbų.

GIMTADIENIS

Mūsų darbšti veikėja Bronė Vaitkienė atšventė savo gimtadienį. Aš ją pažįstu, kai ji gyveno Shenandoahyje, Pa. Buvo labai gabi mergina, dainavo chore ir buvo labai gabi vaidintoja-aktorė. Pakviest padėti bile parengime neatsisakė nuo darbo. Kai atvyko į St. Petersburgą, Fla., taip pat ėmėsi visuomeninio darbo — Klubo išdinininkė, LLD kuopos protokolų sekretorė, kiek vėliau kiekvieną šeštadienį ėmė patarnauti per pietus paruošdama duoną bei kavą, duodama į stalus.

Dirbk Bronute, mums esi labai reikalinga.

CHORO VEIKIMAS

Mūsų choras laimingas, kad turi gabią ir darbščią mokytoją Eleną Janulytę. Ji mus mokina daug dainų atsivežtų iš Lietuvos. Choris-tai lankosi į pamokas kiekvieną penktadienį punktualiai. Į chorą jau sugrįžo Emilija Dudienė, bet susirgo V. Kuzmickienė, kas tai blogo pasidarė su jos gerkle, gydytojas patarė nedainuoti mažiausia pora savaitių.

Labai gaila, kad neteksime gero tenoro Walterio Chepliko. Jis palieka mus ir grįžta atgal į Philadelphia, Pa. Broliai Viktoras ir Andy Thomai grįžta vasaros metu į Branton, Mass. Mat, jie yra bitininkai. Prižiūrėję per vasarą bites, grįš atgal pas mus.

Stasys Kuzmickas su pijaniste Elena Janulyte dažnai dainuoja svetimtaučiams. Kas tik jų paprašo, niekad neatsisako. Tuo garsina savo chorą ir lietuvių vardą.

LLD DRAUGIJOS NARIŲ SUSIRINKIMAS

Balandžio 14 d. įvyko St. Petersburg Lietuvos Literatūros Draugijos narių susirinkimas. Susirinkimą atidarė pirmininkas S. Kuzmickas, sekretorė Bronė Vaitkienė perskaitė protokolą praeito susirinkimo, finansų sekretorė Elena Šarkiūnienė davė finansų raportą, išdinininkas Juozas Vaitkus sutiko su jos raportu.

Siame susirinkime padarėm svarbų nutarimą. Nutarėm paremti laikraščius "Vilni" ir "Laisvė", kiekvieną su po \$500, pasiūsti į laikraščius atminimą mirusių narių kapų puošimo dienos progą. Tai gana svarbūs nutarimai. St. Petersburg Lietuvos Literatūros Draugija bravo!

Kai po susirinkimo pavalgėm skanūs pietus, žinių pranešėja Al Vilnis, 1984 gegužės 10

Atviras laiškas "Vilnies" redakcijai

Gerb. draugai:

Neatsimenu nuo kada pradėjau pažinti mūsų mieste pravardžiuojamą "glušu" lietuvių viengungį. Neskaitydavo jis jokio lietuviško laikraščio ir tarytum niekuo nesiintere-suodavo. Jeigu jo ko paklausi, būdavo, nusišypso, pakraipo galvą ir viskas. Bet jis nebuvo glušas. Rūminhauzėje, kur jis gyveno, kambarėlyje turėjo nemažą bibliotekėlę įvairiausių brošiūrų bei brošiūrėlių apie bankus, biznio didži- sias kompanijas, korporacijas, apie jų akcijas (stakus). Pradėjus su juo šnekėtis apie kompanijų, korporacijų ar bankų akcijas, jis pagyvėdavo kaip ant mieliu, šnektos pas jį atsirasdavo be galo, kitam neduo- davo progos nė prasitarti. Žinojo jis beveik visų kompanijų bei kor- poracijų direktorių pavardes ir vardus, kiek kuri kompanija, kor- poracija ar bankas per metus pada- ro biznio, kiek kainuoja jų akcijos, kurios brangėja ar pigėja. Apie visa tai jis pasakodavo su didžia- siu užsidegimu pasigardžiuodamas. Jo veidas lyg pajaunėdavo, akys pasidarydavo linksmos.

Anądien išėjęs iš namų eiti pie- tauti į restoranėlį, pamačiau šali- gatvių atskuba mano šeimininkės pažįstama plepi moteris Barbora. Pamačiusi, kad aš ruošiuosi pereiti kiton pusėn gatvės, ji ėmė šaukti ir moti ranka, kad jos palaukčiau.

— Ar girdėjai? — dar nepriėjus prie manęs ji pradėjo, — numirė Glušas.

— Kada, — aš susiinteresavau.

— Užvakar policija atrado rū- minhauzėj jo kambarėlyje sušvin- kusį.

Ir Barbora ėmė pasakoti apie rastą stalelio stalčiuję jo testamen- tą ir užrašytas parapijos kunigui kompanijų visas akcijas, virš šimto tūkstančių dolerių vertės.

— Ar ne glušas! — Barbora šūktelėjo.

— Virš šimto tūkstančių dolerių kompanijų akcijų paliko parapijos kunigui! — aš stebėjau.

Kas galėjo galvoti, kad jis tiek turi turto! Vaikščiodavo apskuręs, lyg koks lumpieris proletaras, neatsi- menu ar jis restoranėlyje kada užsisakėdavo mėsišką patiekalą. Būdavo, kopūstų sriubos lėkštę su duona ištuština ir jo pietūs.

Kad jis neturi turto, aš taip pat manydavau, o ypač, kai prieš kelerius metus jis mane nusivedė pirmą kartą į tą rūminhauzę į savo kambarėlį įrodyti man savo biblio- tekėlės brošiūrėmis juodu ant bal- to, kad Chryslerio korporacija ne- subankrotuotų, nors valdžia ir ne-

dona Aleknienė pranešė, jog turi- me svečių — Mr. ir Mrs. Rubi iš Čikagos, Gudija Winterburg iš Tul- sa, Ark., ir vietinių. Kadangi turistai grįžta į namus, mūsų pa- rengimai mažėja.

Sudainavom Happy Birthday Viktorui Rapecko, Elizabetai Brus ir Amilijai Paulauskienei. Prie to, S. Kuzmickas padainavo tris dainas ir choras penkias.

Pirmininkas padėkojo dainininkams bei dainininkėms, choro mo- kytojai Elenai Janulytei, gospadi- nėms V. Kuzmickienei, Elenai Cha- plikienei ir Stelai Dereškai, publi- kai už atsilankymą.

Siuom susirinkimas ir baigėsi.

APLANKĖM LIGONIUS

Balandžio 9 dieną Elena Janulytė ir Stasys Kuzmickas buvo pakviesti Parkinson disease skyriaus padai-

duotų jai paskolos. Tada aš jo paklausiau:

— Matyt, spekuliuoji staku, kad tiek daug apie jį žinai?

Kažką galvodamas jis patylėjo, šypsodamasis pažvelgė į mane ir tarė:

— Neturiu pinigų, — ir po ilgos pauzės baigė sakyti, — buvau pradėjęs anais metais, bet viską praki- šau.

Pasišnekėjom dar pusvalandį, ir aš išėjau galvodamas: prakišo san- taupas ir pasidavė apatijai.

Kai anądien sužinojęs iš Barbo- ros, kad jis mirė, nuėjęs restora- nėlin maniau, jog pasakysiu sensa- ciją pietaujantiems viengungiams pensininkams, kad Glušas mirė. Bet kur tau, jie jau visi šią "sensaciją" žinojo.

— Girdėjai, Glušas mirė, — vie- nas mano pažįstamų pensininkų paklausė.

Norėdamas pasirodyti, jog dau- giau žinau už jį, pasakiau, kad parapijos kunigui paliko virš šimto tūkstančių dolerių vertės kompani- jų akcijų. Pasirodė, jog ir jis apie tai žino.

— Ar ne glušas, — tas pensininkas ėmė juoktis.

Prie kito stalelio pietaudamas visų pravardžiuojamas "filosofu" mano pažįstamas atsiliepė:

— Žinoma, glušas. Jeigu būtų palikęs bažnyčiai, nieko negalima būtų sakyti. Dabar viską paliko kunigui. Tikras glušas.

— Pavydi, kad kunigui paliko, — drauge su filosofu pietaudamas senis filosofui tarė, — kunigai taip pat žmonės, ir karą nori turėti gražų, ir merginos rūpi, ir pabalia- voja, ir pagemblina.

— Teisybę sakai, — filosofas ėmė su juo šnekėtis, — dabar galės nuvažiuoti į Las Vegas pasmagu- riauti.

— Nevažiuos, — aš prisidėjau prie jų pašnekėsio, — turės pote- riauti už Glušo dūšią, juk veltui virš šimto tūkstančių nepaliko.

— O keli kunigai poteriauja gavę palikimus, — filosofas man atkir- to, — žinau viena kunigą Čikagoje, iš davatkų viliojantį palikimus. Jeigu jis už kiekvienos dūšią pote- riautų, tai per parą nepakaktų dvidešimt keturių valandų laiko.

Nieko negalėjau pasakyti filoso- fui, nutilau.

Tuo tarpu oficiantė atnešė užsisa- kytą pienišką patiekalą, pradėjau pienu baltintą sriubą siurbti ir mūsų kalba apie Glušą nutrūko. Tačiau iš galvos jis man neišėjo visą dieną. **Skaitytojas**

nuoti. Mat, jų skyrius kas mėnesį turi sueigą su maža menine programele. Stasys padainavo šešias dai- nas, jam akompanavo Elena Janu- lytė. Janulytė papasakojo, kad esame lietuviai, turime savo chorą, Klubą, dainuojame kiekvieną šešta- dienį savame Klube.

Ligoniai buvo patenkinti daino- mis. Prašė, kad vėl ateitumėm juos palinksminti. Prižadėjom. Mudu su Janulyte niekad neatsisakom daly- vauti jų parengimuose.

PRANEŠIMAS

Motinas pagerbime gegužės 12 d. Elena Janulytė pasakys kalbą. Bronė Vaitkienė pasakys eilėrašį apie motinas, Stasys Kuzmickas padainuos, taip pat ir choras. Visos narės gaus pietus veltui. Prašau atsilankyti. Užtikrinu, būsite patenkinti. **S. K.**

Lankėsi iš Lietuvos

Retai kada į Čikagą užklysta tarybinės visosąjunginės turistinės grupės. Siemet kovo 24-27 dienomis viena buvo staptelėjusi. Grupės sudėtyje buvo aukšto lygio menininkai iš įvairių tarybinių respublikų, jų tarpe ir trys lietuviai — kompozitorius Teisutis Makačinas, Vilniaus operos teatro koncert- meistrė Birutė Barauskienė, Kauno Juozo Gruodžio aukštesniosios mo- kyklos dėstytoja Elvyra Merkšai- tienė.

Gaila buvo, kad mūsų tautiečiai negalėjo plačiau pabendrauti su mumis čekagiečiais, ypač su pažan- giečiais. Viena, apie jų atvykimą buvo sužinota paskutinėmis valan- domis, ir ne apie juos, o visiškai apie kitus. Tačiau kiek galimybės leido, teko nors viešbučio korido- riuje šnektelti. O antra ir jie buvo užsiėmę turu po Čikagą, ir susitiki- mais su čekagiečiais amerikiečiais kultūrininkais. Kiek ilgiau teko šnektelti su kompozitorium T. Ma- kačinu. **X.**

PERGYVENO AKIES OPERACIJĄ

Viena iš šauniųjų Lakštučių, taip- gi Amerikos Lietuvių Moterų Kul- tūros draugijos narė, Onutė Krisi- ken balandžio 16 d. pergyveno sėkmingą akies operaciją. Smagu, kad viskas taip sėkmingai pavyko. Reikia tikėtis, kad mes greitu laiku vėl girdėsime ją dainuojant tarp Lakštučių —, taipgi solo bei duete. **Julija Urmonienė**

PASKUTINIS ATSIŠAUKIMAS

Miami's Lietuvių Socialis klubas jau likviduotas. Prašom, kad šie draugai, kurie dar turi Klubo "certificates", kuo greičiausia atsi- šauktų, kad būtų galima visiem išmokėti ir pabaigt likvidavimą.

Jei negausim žinios nuo draugu bei jų giminių, pinigai bus laikoma in "escrow" ligi vasario 8, 1985. Paskui jie bus išdalinti likusiems Klubo nariams.

Prisiųskit "certificates" arba iš Notary Public laišką jei "certifi- cate" pamestas, šiuo adresu:

Valentina Nevins
375 Clancy Circle
Margate, Fla. 33068

FINAL NOTICE

The listed below owners of Mia- mi Lithuanian Social Club Certifi- cates — or their heirs — are requested to get in touch with Valentina Nevins.

Send in your certificates, or a notarized letter if your certificate is lost. The L. S. C. of Miami has been liquidated, and we want to wind up our work.

We wish to hear from the following:

JOSEPH ALEXITIS — Essex, Ct.

JOHN and CLARENCE IVA- NOVSKY — Miami, Fla.

VERONICA MARTISIUS — Ar- lington, Ma.

Z. SAVONIS — Miami, Fla.

NICK SIREIKA — address un- known.

JOHN STANL — address un- known.

CHAS. SAVICKAS — Boston, Mass.

KATE SIMON — Miami Beach, Fla.

JOSEPH—VERONICA ZUPER- KO — address unknown.

Thank you
Magdalen Novitski
N. Miami Beach, Fla. 33160

Ona Jokubauskienė sveikina "Vilnies" suvažiavimą

Ona Jokubauskienė

Nenuilstanti pažangių organizacijų veikėja-veteranė Onutė Jokubauskienė balandžio 17 d. atvykusi į Amerikos Lietuvių Moterų Kultūros draugijos susirinkimą ir įteikė administracijai \$100 ir pasakė, kad jos sveikata vis menkėja ir nesant tikra, ar galės dalyvauti "Vilnies" dalininkų suvažiavime, tai norinti iš anksto jį pasveikinti ir palinkėti ilgo amžiaus jos pamiltam laikraščiui "Vilnis".

Kovo 28 d. drg. Ona Jokubauskienė atžymėjo savo 90-tąjį gimtadienį, bet ji neapleidžia nei vieno susirinkimo ir parengimo. Mažai yra tokių veiklių ir organizacijoms atsidavusių draugių. Ji dažnai apdovanoja organizacijų renginius su jos augintais vaisiais, daržovėmis ir šiaip rankdarbiais. Tai tikrai retos ištvėrmės ir didelio ryžto draugė. Linkėtina jai tvirtos sveikatos, o mums, jos draugėms, reikėtų pasiekti ją ir nesiskusti nuovargiu, kaip kad miela Onutė daro.

Dėkui jai už rūpestį ir nepamiršimą laikraščio reikalų. Vilnietė

Ruošikimės dalyvauti "Vilnies" dalininkų suvažiavime

Jau buvo pranešta, kad "Vilnies" dalininkų suvažiavimas įvyks gegužės 20 d., 10 val. ryto, "Vilnies" salėje. Svarbu, tai kad visi, kam tik rūpi "Vilnies" ateitis, iš anksto pagalvotume, kaip tinkamiau prisidėti prie to suvažiavimo, kad jis būtų sėkmingas. Svarbu juo daugiau pasiųsti delegatų, taipgi patiems dalininkams dalyvauti. Bet taipgi svarbu, kad neateitume tuščiomis. Šiuo laiku išleidimas laikraščio kur kas daugiau lėšų pareikalauja, o mūsų eilės retėja ir skaitytojų sąrašas plonėja.

Prašau visų pasistengti juo stambiau paremti laikraštį. Nuo mūsų visų duosnumo priklausys laikraščio ateitis. Tad kiek kuris išgalime, prisidėkime su parama.

Po suvažiavimo, kaip visuomet, bus šaunus banketas. Visi galėsime pasisvečiuoti ir pasidalinti mintimis. Tikimasi turėti mielų svečių iš tolimesnių miestų, o gal ir iš senosios tėvynės T. Lietuvos.

Iki malonaus susitikimo dalininkų suvažiavime. Vilnietė

Tarp mūsų

— Sonia Karosienė pakeliui į Lietuvą staptels Detroite, kur vyks JAV-USSR draugystės organizacijos nacionalinė konvencija. Karosienė bus delegatė nuo San Francisco Friendship Society. Konvencija vyks gegužės 18-20 dienomis. Pasibaigus konvencijai per Montrealį Aeroflot lėktuvu vyks į Lietuvą. Detroite ketina staptelti pas Stefanią Masytę.

— Kaip žinia, "Vilnis" gavo A. Grinos palikimą \$500, Adolfo Kauko \$250 ir Miami lietuvių socialinio klubo \$500. Šie palikimai yra didelis įnašas į laikraščio \$20,000 fondą.

— Po kultūriečių susirinkimo, vykusio "Vilnies" salėje, Anna Jacobs staptelėjo laikraščio raštinėje ir įteikė \$100 sveikinimą dalininkų suvažiavimo, taip pat užsakė, kad laikraštyje kapų puošimo dienos proga būtų paminėta jos velionio vyro Joe Jokubauskas mirties sukaktis. Joe Jokubauskas mirė 1952 metų balandžio 4 dieną.

— Labai negerai, kad "Vilnies" dalininkų suvažiavimo metu gegužės 20 dieną vyks ir LDS bowlerių banketas. Ne vienas būtumėm norėję dalyvauti jų bankete.

— Kultūrietėms buvo smagu, kad jų klubo narė grįžo iš ligoninės ir jau buvo atėjusi į klubo narių susirinkimą.

— Bernice ir Juozas Vaitkai balandžio 17 dieną buvo staptelėję laikraščio raštinėje. Iš Floridos jie atvyko automobiliu. Atvykę įteikė nuo santpetersburgiečių klubo dalininkų suvažiavimui sveikinimą \$500 ir užsakė, kad "Vilnyje" būtų įdėtas per Memorial Day klubo mirusių narių prisiminimas. Nuo savęs Vaitkai dalininkų suvažiavimui įteikė \$50 sveikinimą.

— Esu rašiusi, kad Juozas Stalioraitis savo motiną iš namų perkėlė į Good Shepherd Nursing Home. Balandžio 18 dieną paskambino, kad motina mirė, bus pašarvota Lack laidotuvių koplyčioje ir palaidota Lietuvių Tautinėse kapinėse. Nellie

MIELI SVEČIAI IŠ SAULĖTOS FLORIDOS

Balandžio 17 d. buvo užėję į "Vilnies" redakciją drg. Bernice ir Juozas Vaitkai. Jie atvežė "Vilniai" gražių dovanų nuo St. Petersburg, Fla. LLD kuopos narių \$500. Jie sakė, kad tai petersburgiečių sveikinimas "Vilnies" dalininkų suvažiavimui. Taipgi \$25 nuo tos pačios kuopos prisiminimus mirusių narių Kapų puošimo dienos proga. Taipgi patys svečiai nuo savęs įteikė "Vilnies" paramai, dalininkui suvažiavimo proga \$50. Viso gero jie įteikė "Vilniai" \$575. Graži floridiečių parama. Didelis dėkui!

Mieli svečiai atvyko į Cikagą bal. 16 d. ir pasisvečiuos 12 dienų. Jie apsistojo pas Bernice brolio V. Yudon dukrą Anne Mae Di Solvo ir jos šeimą. Ypatingai jie atvyko, pasveikinti jaunąjį Michael Di Salvo, jo 4-to gimtadienio proga, kurį atžymėjo bal. 13 d. Vaitkai sako, kad nors kelias dienas pavėlavo, bet geriau vėliau, negu likti nepalinkėjus jam dar daug šaunių gimtadienių sulaukti ir išaugti sveikam, sąmoningam ir išsimoksliniam vyrui.

Daugiau negu smagu buvo su jais pasimatyti ir pasikalbėti bei priimti jų atvežtus linkėjimus nuo Verutės Žūrienės. Linkiu linksmos viešnagės ir sveikiems grįžti į Florida. Vilnietė

"Vilnies" \$20,000 fondas

Į "Vilnies" fondą įplaukė šios aukos nuo 1984 kovo 8 ligi balandžio 17.

\$500.00

Palikimas nuo A. GRINOS, Chicago, Ill., per Juliją Marazas.

\$250.00

Palikimas nuo ADOLPH KAU-KAS, Putnam, Ct.

\$231.56

Pelnas nuo vartininkų pagerbimo banketo — 1984 kovo 11.

\$100.00

JOSEPHINE ir CHARLES SISE-VICH — Chicago, per vajuos banketą

JOSEPHINE SISEVICH — Chicago, pagerbimui savo 93-o gimtadienio.

JULIA MARAZAS ir ALMK Drg. sugražino vajuos dovaną \$84.40 ir pridėjo \$15.60

\$76.00

URSULĖ JODAITIENĖ — Chicago, prisiminimui vyro Jono Juodaičio

\$50.00

JOE KOLL — Phoenix, Az. pagerbimui 90-o gimtadienio.

\$41.60

ST. MASYTĖ — Detroit, Mich. sugražino vajuos dovaną.

\$36.80

JULIA URMON — Chicago — sugražino vajuos dovaną

\$30.00

DRAUGAS — Chicago.

\$25.00

DELLA ir DAN KENT — Mountain Home, Ark.

\$20.00

ANNA SILEIKIS — Chicago — per vartininkų banketą.

T. BUDRIONIS — Seminole, Fla.

\$13.00

MRS. K. AINORIS — Chicago

\$11.00

DRAUGAS — Chicago

\$10.00

M. WALAITIS — Clearwater, Fla. per Juliją Andruolis

JOANA GRIGAS — Newark, Cal.

NATALIE RAUDUVE — Cleveland, Oh.

FRANK MANKOUSKY — McLean, Va.

CHARLES LACKUS — Big Rapids, Mich.

\$8.00

MRS. P. VALENTA — Chicago.

\$5.00

ELIZABETH KLIMAS — Manchester, Ct.

B. SMALELIS — Chicago

MARY PIKILINGIS — Auburn, Ill.

MARY LEPPA — Chicago

ESTELLE BOGDEN — Chicago

Dabar įplaukė \$ 1,687.96

Anksčiau buvo 12,516.00

Viso \$14,203.96

Labai ačiū visiems, kurie prisidėjo prie fondo sukėlimo. ADM.

SVEIKINIMAI "VILNIES" DALININKŲ SUVAŽIAVIMUI

\$500.00 — LLD — St. Petersburg, Fla. per Juozą ir Bronę Vaitkus.

\$100.00 — ANNA VISOTSKI — Kensington, Ct.

\$50.00 — JUOZAS ir BRONĖ VAITKAI — Seminole, Fla.

\$25.00 — WALTER DOREN, San Diego, Cal.

— Tarybų Sąjungos mirė žymus fizikas, Nobelio premijos laureatas Pyotr L. Kapitsa. Vakariečiai mokslininkai sako, jis padėjo Tarybų Sąjungai sukurti branduolinę bombą.

ILGIAUSIŲ METŲ JUBILIATAMS

Valerijai ir Stasiui Kuzmickams

Valerija ir Stasys Kuzmickai

Sveikinu mielus dainius Valeriją ir Stasį Kuzmickus jų garbingo 55 metų šeimos židinio jubiliejaus proga, kurį atžymės gegužės 11 dieną.

Keliaukite su daina ir gražiu bei pavyzdingu sugyvenimu šeimos židinyje dar daug, daug metų ir neškite lietuvišką dainą, meną ir meilę į Amerikos lietuvių širdis!

Šia proga noriu pasveikinti mielą Stasį jo 75-tojo gimtadienio proga, kurį atžymės gegužės 8 d.

Ilgiausių metų Tau, mielas Stasy. Težydi ištikimybė judvieju gyvenimo kelyje!

JULIJA URMONIENĖ
Chicago, Ill.

Vilnis, 1984 gegužės 10

Kvietimas į "Vilnies" dalininkų suvažiavimą

"Vilnies" bendrovės direktorių tarybos, administracijos ir redakcijos tarimu, šaukiamas šių metų dalininkų suvažiavimas gegužės 20. "Vilnies" salėje, 3116 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Suvažiavimo pradžia 10 val. ryto. Po suvažiavimo bus banketas.

Kviečiame visus dalininkus ir turinčius šerūs organizacijas išrinkti delegatus ir dalyvauti suvažiavime. Šis suvažiavimas itin svarbus, nes turėsime aptarti laikraščio tolimesnį gyvavimą ir esančias galimybes.

Nors laikraštis išeina kas antra savaitė, bet jis lošia svarbią rolę visuomeniniame mūsų gyvenime, o ypatingai prisideda prie griežtos ir neatlaidžios kovos prieš atominį karą ir jo rengėjus. Jis stovi už išlaikymą pastovios taikos, demokratijos ir socialistinės pažangos. Taipgi jis mums patarnauja ryšyje su mūsų senąja gimtine Lietuva.

Kiekvieno dalininko ir turinčios šerą organizacijos yra būtina pareiga dalyvauti šiame suvažiavime ir pateikti savo mintį bei norą padirbėti laikraščio naudai, kad jis dar būtų tobulesnis turiniu ir kitais atžvilgiais.

Taipgi bus labai svarbu išgirsti redakcijos, administracijos ir direktorių pranešimus apie laikraščio leidimo sąlygas, apie materialinį bei pajėgumo stovį jam einant.

Zinotina, kad suvažiavime laukiami sveikinimai. Be to, laikraščiu visuomet reikalinga finansinė parama. Iš prenumeratų, skelbimų, mirusių prisiminimų ir apmokamų užuojautų laikraštis neišsilaikytų, jeigu nebūtų dalininkų ir skaitytojų duosnių aukų.

Mieli draugai ir draugės, iki susitikimo suvažiavime.

DIREKTORIŲ TARYBOS VALDYBA:

Pirm. Estelle Bogden
Skr. Julija Marazienė
Izd. Millie Kancerienė

Kultūrietės pavyzdinai atžymės Motinos Dieną

Balandžio 17 įvyko Amerikos Lietuvių Moterų Kultūros draugijos narių susirinkimas. Narių atsilankė gražus būrelis ir rūpestingai svarstė draugijos reikalus.

Susirinkimą atidarė ir tvarką vedė draugijos pirmininkė A. Vaitkienė.

Valdyba davė platų raportą iš savo veiklos, pažymint, kad sutvarkė kai kuriuos pinigų reikalus.

Kadangi praeitime susirinkime buvo įteikta "Vilniai" \$100 dovana, tai palikta kitam susirinkimui tarti, su kokia suma sveikinsime "V." dalininkų suvažiavimą. Tačiau Onutė Jokūbauskienė įteikė "Vilniai" \$100 paramos, nelaukiama kito susirinkimo.

Pranešta, kad Anna Krisiken pergyveno akies operaciją. Taipgi kad rimtai serga M. Pliauskienė, kurią galima aplankyti šiuo adresu: 7931 So. Hermitage Ave., Chicago, Ill. Taipgi labai rimtai serga drg. Lucille Matuz. Ji randasi ligoninėj, bet iki skaitysite šį pranešimą, gal bus grįžusi į namus.

Nutarta įteikti LDS Nacionalio Turnyro komitetui paramos \$10.

Nutarta Motinos dienos proga turėti po susirinkimo pasivažiavimą, kitaip sakant, šiltus pietus ir pakviesta J. Sisevičienė ir Helena Beadel padeklamuoti, o J. Marazienė pasakyti kalbą. Tad prašau visas draugijos nares dalyvauti ir nutaikingai atžymėti tą garbingą Motinos dieną ir nuotaikingai praleisti laiką.

Draugijos pirm. A. Vaitkienė pasižadėjo pasirūpinti, kad pietūs būtų tikrai šaunūs . . .

Narės sudėjo draugijai gražią sumą dovanų, daugiausia prie to pridėjo Helena Beadel įteikdama \$10, o, K. Kurpeikienė \$6 savo gimtadienio proga. Kitos po mažiau.

Skaitytas laiškas nuo "Moterys už Taiką" organizacijos, kuriame kviečiama dalyvauti Motinos Dieną geg. 13 d., demonstracijoje Vilnis, 1984 gegužės 10

Rūpestingai apkalbėti LDS 2-ros apskrities reikalai

Balandžio 14 d. įvyko LDS 2-ros apskrities komiteto posėdis, kuriame rūpestingai apkalbėti LDS reikalai. Ypatingai plačiai paliestas klausimas Nacionalio Kėglio Turnyro klausimas. Tam reikalui paskirta iš izdo paramos \$25. Kartu apgalvestauta, kad dėl neapdairumo, tą pačią dieną, kuomet vyksta turnyro baigimo banketas, tai yra gegužės 20 d., vyksta ir laikraščio "Vilnis" suvažiavimas, o po jo banketas. Nemažas skaičius "Vilnies" rėmėjų bei skaitytojų, negalės dalyvauti kėglininkų bankete. Gaila! Manau, kad reikėtų laikytis pirmesnės tvarkos parengimus registruoti knygoje "Vilnies" raštinėje.

Kadangi ne visos mūsų kuopos turi kas mėnesį susirinkimus, tai nutarta laiškais kviesti valdybas bei raginti per spaudą dalyvauti pasitarime, kurį šaukia LDS 2-ra apskritis birželio 23 d. 1 val. po pietų "Vilnies" salėje. Siame bendrame kuopų atstovų . . . pasitarime bus apkalbėta delegatų pasiuntimas, kiek ir kurios kuopos pasiųs delegatų pasiuntimas, ir ar nebus galima suruošti koks renginys padengimui išlaidų delegatams, ypatingai tų kuopų, kurios neturi pinigų. Tad prašau visų LDS kuopų narių priklausančių prie 2-ros apskrities dalyvauti šiame pasitarime ir tinkamai išspręsti delegatų pasiuntimą į LDS 26-tą siemą, kuris įvyks šių metų rugpjūčio 17 ir 18 dienomis, Sturbridge Village, Mass.

Nutarta rudenio šaukti kuopų atstovų konferenciją, kurioje bus pravesta seimo tarimai ir nutiesti planai tolimesnei veiklai.

J. M-nė

už taiką. Narės pasižadėjo dalyvauti.

Sekantis susirinkimas bus gegužės 15 d. 12 val. dieną, būkite.

Skr. J. M-nė

Gražiai atsisveikinta su velione Eleonora Wilson

Po ilgos ir sunkios ligos balandžio 4 d. mirė drg. Eleonora Wilson, sulaukusi 78 m. a. Velionė būdama priklausė prie Roselando Lietuvių Moterų klubo ir dažnai dalyvaudavo įvairiuose pažangių organizacijų renginiuose.

Velionė buvo pašarvota De Young-Vrogh koplyčioje, South Holland, Ill. Laidotuvėms patarnavo laidotuvių direktorius L. Bukauskas.

Balandžio 7 d., apie 10 val. ryto prisirinko kupina koplyčia velionės artimųjų ir asmeninių draugų, kad paskutinį kartą patarnavus ir atsisveikinus su velione. Laidotuvių apeigos pradėta 10 val. ryto, apibūdinant velionės pergyvenimus ir atliktus gražius darbus. Po apeigų, gražaus būrelio palydovų nulydėta į Lietuvių Tautines kapines ir palaidota prie anksčiau mirusio vyro.

Laidotuvių direktorius velionės sūnaus Edwardo ir marčios Louise bei anūkų vardu padėjo dalyviams už suteiktas paslaugas laidojant motiną, uošvę, ir močiutę Eleonorą ir pakvietė pietums į puikų Beverly Woods restoraną, kur visi buvo pavaišinti ir tuo būdu padėkota už paslaugas.

Lai bus velionei ramu ilsėtis Lietuvių tautinėse kapinėse.

Stella Chapas

MARY URBIKIENĖ SĖKMINGAI SVEIKSTA

Balandžio 11 d. Marytė Urbikienė pergyveno sėkmingą akies operaciją. Ligonė jau grįžo į namus ir sėkmingai sveiksta. Ją slaugo jos mylimas vyras Julius ir jos sesutė Onutė Petrutienė.

Linkėtina mielai Marytei greitai pasveikti ir vėl sėkmingai tvarkyti LDS 53 kuopos reikalus.

Vilnietė

Narsumas didėja kartu su pavojumi: kuo sunkiau, tuo jėgų daugiau.

F. Šileris

MIRĘ LDS NARIAI

Nuo 1984 m. vasario 24 d. iki kovo 21 dienos mirė šie LDS nariai:

Amelia Stripeikis, 87 m. a., LDS 74 kp. narė, Bridgeport, Ct.

Mikw Nowak, 89 m. a. pavienis narys, Penfield, N. Y.

Victor Matakas, 60 m. a. — 37 kp. narys, Wilmerding, Pa.

Ona Šlapikienė, 87 m. a., 51 kp. narė, Easton, Pa.

Emily Miller, 87 m. a. pavienė narė, Miami, Fla.

Michael Stakovas, 93 m. a., 1 kp. narys, Ozone Park, N. Y.

Ursula Petrusaitis, 92 m. a., 74 kp. narė, Bridgeport, Ct.

John Davidaitis, 98 m. a., 53 kp. narys, Chicago, Ill.

Valerie Tysliava, 69 m. a., 1 kp. narė, Ozone Park, N. Y.

Petronė Richards, 81 m. a., pavienė narė, Sepulveda, Ca.

John Praskewicz, 62 m. a., 37 kp. narys, Wilmerding, Pa.

Stanislavas Radušis, 98 m. a., pavienis narys, Chicago, Ill.

Mike Jakubavičius, 91 m. a., 32 kp. narys, Trenton, N. J.

Rozalija Steponkevičienė, 88 m. a., 21 kp. narė, West Linn, Or.

Lucy Janis, 100 metų am., pavienė narė, West Linn, Or.

Joseph Jordan, 94 m. a., 1 kp. narys, Ozone Park, N. Y.

Jonas Deltuva, 92 m. a., 139 kp. narys, Chicago, Ill.

Prisimimus Stasi Šaltį

Gegužės 18 d. sukaka 17 metų nuo atsiskyrimo iš guvųjų tarpo Stasio Šaltio, kuris mirė sulaukęs 71 m. Rockford, Ill. Velionis buvo pažangios minties ir stambiai rėmė laikraštį "Vilnis". Taipgi gražiai veikė pažangiose organizacijose.

Gaila, kad be laiko iškeliavo į šaltą kapą.

Lai Jam būna ramu ilsėtis užmigusiam neatbundžiam miegu.

Josephine S.

LIŪDNAS PRISIMINIMAS MIRUSIŲ

Su giliu liūdesiu širdyse prisimename mylimus tėvelius Joseph ir Helen Malesh, taipgi Lucille Chapas ir Peter Zaks. Jie visi ilsisi Lietuvių Tautinėse kapinėse.

Lai jiems būna ramu ilsėtis užmigusiems neatbundančiu miegu.

STELLA ir ANTHONY CHAPAI

PRISIMINIMAS

Isabel Sagadinas

Kapų Puošimo Šventės proga, su liūdesiu prisimename mūsų mylimą draugę, su kuria taip gražiai draugavom per daug metų. Jos atminimas visada pasilieka gyvas mūsų širdyse.

ESTELLE ir VINCENT BOGDEN

PRISIMINIMAS

Kapų Puošimo Šventės proga su liūdesiu prisimename mirusius mano tėvelius Antaną Tryonį (mirė 1966 birželio 12) ir Agnes Tryonį (mirė 1976 sausio 22).

Ju atminimas visada pasiliks gyvas mūsų širdyse.

ESTELLE BOGDEN ir vyras VINCENT BOGDEN

MIRĖ J. ZAWADOWSKI**JOSEPH T. ZAWADOWSKI**

Balandžio 10 dieną mirė plačiai žinomas Čikagos pažangiai visuomenei Joseph T. Zawadowski, sulaukęs 72 metų. Ypač jis plačiai buvo žinomas Čikagos pažangių rusų bei ukrainiečių visuomenei kaip Humboldt kultūrinio centro ir Gagarino vardo Klubu vienas ikūrėjų.

Joseph T. Zawadowski gimė 1912 metais Harvey miestelyje, netoli Čikagos, ukrainiečių imigrantų šeimoje, augo Čikagos Bridgeporte, laikraščio "Vilnis" kaimynystėje. Kai įsikūrė "Vilnis", pradžioje prenumeratoriams nebuvo siunčiama paštu, laikraštį išnešiodavo savoriai, berniukas Zawadowski buvo vienas išnešiotojų, kol laikraštis pašte gavo antros klasės teisę.

J. T. Zawadowski Čikagos pažangių lietuvių judėjime neveikė, bet artimai jam buvo pažįstami "Vilnis" redaktoriai ir kiti žymesni lietuviai darbuotojai. Artimai jam buvo pažįstami ir lietuviai diplomatai, dirbantys Vašingtone TSRS ambasadoje konsulais, jis jiems patarnaudavo automobiliu pavažinėti po Čikagą, pasitikti aeroporte, kai jie atvykdavo tarnybiniais reikalais. Daug jis padėdavo ir visąsąjunginių turistinių grupių dalyviams.

Velionis buvo Ispanijos karo veteranas, kur kariavo Lincoln brigados gretose. Prasidėjęs II Pasauliniam karui, jis stojo savanoriu kariauti prieš naci-fašizmą kaip daugelis to meto pažangių amerikiečių. Iš profesijos jis buvo automechanikas. Nebuvo baigęs didelių mokslų, bet buvo giliai apsiskaitęs, išsilavinęs žmogus aktyviai reikštis kovoje už taiką, demokratiją bei socialinę pažangą. Pastaruoju metu jis aktyviausiai reikštėsi American

Mirė Petrė Stalioraitienė

Balandžio 8 d. mirė plačiai žinoma Čikagos pažangiems lietuviams Petrė Stalioraitienė, sulaukusi 88 metų amžiaus. Jos kūnas buvo pašarvotas Lekavičiaus Funeral Home, 69th St., Chicago, Ill. Laidotuvės buvo balandžio 20 d. i Lietuvių Tautines kapines. Buvo palaidota greta jos velionio vyro Juozo Stalioraičio, mirusio 1979 metais.

Petrė Stalioraitienė buvo pažangių nuotaikų moteris, priklausė įvairioms pažangių lietuvių organizacijoms, aktyviai lankydavo susirinkimus, parengimus. Ji buvo kilus iš netoli Vilkaviškio Pustapėdžių kaimo. Gimė vidutinių valstiečių Svedų šeimoje 1896 metų birželio 3 dieną. Į šią šalį atvyko 1913 metais, 1917 metais susituokė su Juozu Stalioraičiu. Išaugino vienturtį sūnų Juozą, išleido jį į aukšto lygio chemiko mokslą.

Dideliame nuliūdime paliko sūnų, anūkes Suzaną ir Joaną bei jos vyrą Joną Trijonį, anūkus Juozą ir James, artimuosius Lietuvoje ir daug čia pažįstamų bei draugių bičiulių.

Koplyčioje prie karsto atsisveikinimo kalbą pasakė S. J. Jokubka, liudėdžio dainas dainavo Estelle Bogden, akompanuojant vargonais Valerijai Urbikas, į kapines palydėjo ilga automobilių vora. Po laidotuvių vyko sugrįžtuvių pietūs šauniame restorane.

Petrės Stalioraitės atminimą savo širdyse ilgai nešios Čikagos pažangieji lietuviai bei ją pažinojusieji. X.

KAPŲ PUOŠIMO IŠKILMĖS

Kiek teko nugirsti, tai Lietuvių Tautinių kapinių direktoriai ruošia Kapų puošimo dienos iškilmes sekmdienį, gegužės 27 d. Rengėjai sako, kad bus puiki programa. Svarbu, kad juo daugiau dalyvautų minėtose iškilmėse ir tinkamai atžymėtų tą garbingą dieną.

Vilnietė

Soviet friendship čikagiškėje taryboje.

Su velioniu paskutinį kartą atsisveikinti balandžio 13 dieną prisirinko pilnutėlė Rozdilsky and Sons, 5040 S. Western Ave., didžioji koplyčia, kur velionio kūnas buvo pašarvotas, jo asmeninių bei idėjos draugų. Į Evergreen kapines palydėjo ilga virš penkiasdešimt automobilių vora.

Giliame nuliūdime velionis paliko dukrą ir sūnų, taip pat gyvenančius Marquette Parko rajone, kur velionis leido visą savo brandų gyvenimą. S. J. J.

LIŪDNAS PRISIMINIMAS**Feizų šeimos mirusių**

Liūdnei praslinko 55 metai, kai netikėtai iš gyvųjų pasitraukė Stanislovas Feiza 1929 metais, sulaukęs tik 10 metų amžiaus, o 1962 m. pasitraukė tėvas Jonas Feiza, sulaukęs 72 metų amžiaus.

Patėvis Jeronimas Jelgauskas iš gyvųjų atsiskyrė 1968 m., o Antanas Feiza — 1972 m., sulaukęs 56 metų amžiaus.

Liūdnei praslinko 5 metai, kai iš gyvųjų netikėtai atsiskyrė mano motinėle Veronika Feiza-Jelgauskienė. Mirė 1978 birželio 14.

Jų nėra tarp mūsų, bet jų pavyzdingas ir gražus gyvenimas pasiliko mano ir kitų artimųjų neužmirštas. Liūdi sūnus John Feiza ir kiti giminės bei draugai šioje šalyje ir Lietuvoje.

There is a link death cannot sever,
Love and remembrance last forever.

Liūdintis sūnus **JOHN FEIZA**

LIŪDNAS PRISIMINIMAS**MIRUSIŲ**

Artėjant Kapų Puošimo Dienai, mintyse ir širdyje veržiasi skaudi mintis apie mylimus ir artimus žmones, kuriuos negailestinga mirtis išplėšė iš gyvųjų tarpo ir kurie jau ilsisi šaltame kape.

Su aukšta pagarba priisimenu mylimą tėvelį Kazimierą Gendvilą, brangią mamytę Eleną Gendvilienę, sesutę Augustiną, brolių Antaną Gendvilą ir brolio dukrą Zitą. Jie visi palaidoti Lietuvoje, Jonišio rajone, Raudiškių kapinėse.

Mano mylimi vyrai, gyvenimo draugai Antanas Drobis ir Konstantas Damalakas ilsisi Čikagos apylinkėje, Lietuvių Tautinėse kapinėse.

Lai jiems būna ramu ilsėtis amžinai užmigusiems, o aš visada prisiminsiu jų gražius darbus, ir laikysiu širdyje jų kilnų atminimą iki manoji širdis plaks.

Liūdinti

EMILJA DROBIENĖ-DAMALAKIENĖ
St. Petersburg, Fla.

MIRUS**Eleanor Wilson**

Reiškiame gilią užuojautą velionės sūnui Edvardui, marčiai Louise, anūkams, sesutei ir broliui gyvenantiems Lietuvoje, taipgi visai giminei ir asmeniniams bei kilnios idėjos draugams. Žinokite, kad ir mes liūdime netekę kilnios idėjos draugės.

Sofija Baublis
Jonas Bartkus
Marcelle Mažeikienė
Paulina Valentienė
Stella Chapas
Antanas Chapas
Julija Urmonienė

DETROIT, MICHIGAN**LIŪDNAS PRISIMINIMAS****Jonas Klimavice**

Mirė 1979 m. gegužės 9 d.

Jau praėjo penki (5) metai, kai iš gyvųjų tarpo atsiskyrė mano brangus ir mylimas vyras JONAS KLIMAVICE.

Jau penki metai kai atsiveikinau su juo ant visados, bet tas skaudus įvykis pasiliks mano širdyje visuomet.

Lai Tau, mielas, būna ramu ilsėtis Woodlawn kapinių įsienyje, Detroito.

Liūdinti žmona,

ADELĖ KLIMAVICE
St. Petersburg, Florida

LIŪDNAS PRISIMINIMAS**Louis Casko**

mirė 1955 metais lapkričio 27 d.

Julijos Casko —

mirė 1966 metais balandžio 29 d.

Diane Vesely —

mirė 1965 metais kovo 26 d.

Peter Žemaitis —

mirė 1981 birželio 1 d.

Artėjant Kapų Puošimo Dienai, su liūdesiu širdyse prisimename mylimą mamytę, uošvę ir močiutę Juliją Casko, kuri visa savo gyvenimą dirbo pažangiam judėjimui ir rūpinosi žmonių gerove. Ji dirbo ir troško taikos pasaulyje.

Taipgi prisimename mylimą dukrelę Diane, kurią negailestinga mirtis išskyrė iš mūsų pačios jaunystėje; ir mylimą tėvelį Peter Žemaitis, kuris mirė Humboldt, Tenn.

Prisimename gimines ir artimuosius, kurių netekom Lietuvoje. Jų atminimas visada pasiliks gyvas mūsų širdyse.

Liūdentys: Duktė **JESSIE VESELY****Žentas FRANK****Annke DENISE [MITCHEL] KOZEL**

Vilnis, 1984 gegužės 10